

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE L'INTERIEUR, DE LA SECURITE,
DE LA MIGRATION ET DES MATIERES
ADMINISTRATIVES

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN BESTUURSZAKEN

Mardi

24-01-2023

Après-midi

Dinsdag

24-01-2023

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
cd&v	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Questions jointes de	1
- Samuel Cogolati à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le traité sur la Charte de l'énergie" (55031425C)	1
- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La position de la Belgique en ce qui concerne la Charte de l'énergie" (55032191C)	1
<i>Orateurs: Anneleen Van Bossuyt, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Questions jointes de	3
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les projets européens relatifs au plafonnement du prix du gaz" (55031505C)	3
- Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le plafond européen du prix du gaz" (55033461C)	3
<i>Orateurs: Raoul Hedebouw, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Questions jointes de	5
- Björn Anseeuw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La compétitivité des entreprises belges" (55031986C)	5
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La concertation sociale" (55032162C)	5
<i>Orateurs: Peter De Roover, président du groupe N-VA, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Questions jointes de	7
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'avenir du Sénat" (55031141C)	7
- Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le décalage entre les projets du gouvernement fédéral à propos d'économies au Sénat et la réalité" (55032251C)	7
- Barbara Pas à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Le décalage entre les projets du gouvernement fédéral à propos d'économies au Sénat et la réalité" (55032252C)	8
- Barbara Pas à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "Le décalage entre les projets du gouvernement fédéral à propos d'économies au Sénat et la réalité" (55032253C)	8
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les promesses d'économies au Sénat" (55032256C)	8
- Sofie Merckx à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Les promesses d'économies au Sénat" (55032257C)	8

INHOUD

Samengevoegde vragen van	1
- Samuel Cogolati aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het Energiehandvestverdrag" (55031425C)	1
- Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het standpunt van België over het Energiehandvest" (55032191C)	1
<i>Sprekers: Anneleen Van Bossuyt, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Samengevoegde vragen van	2
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De Europese plannen met betrekking op het prijsplafond voor gas" (55031505C)	2
- Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het Europese prijsplafond voor gas" (55033461C)	2
<i>Sprekers: Raoul Hedebouw, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Samengevoegde vragen van	5
- Björn Anseeuw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De concurrentiepositie van de Belgische ondernemingen" (55031986C)	5
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het sociaal overleg" (55032162C)	5
<i>Sprekers: Peter De Roover, voorzitter van de N-VA-fractie, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Samengevoegde vragen van	7
- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De toekomst van de Senaat" (55031141C)	7
- Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De plannen van de federale regering om te besparen op de Senaat versus de realiteit" (55032251C)	7
- Barbara Pas aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De plannen van de federale regering om te besparen op de Senaat versus de realiteit" (55032252C)	7
- Barbara Pas aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De plannen van de federale regering om te besparen op de Senaat versus de realiteit" (55032253C)	7
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De beloofde besparingen op de Senaat" (55032256C)	7
- Sofie Merckx aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De beloofde besparingen op de Senaat"	7

		(55032257C)	
- Sofie Merckx à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "Les promesses d'économies au Sénat" (55032258C)	8	- Sofie Merckx aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De beloofde besparingen op de Senaat" (55032258C)	7
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le projet de budget du Sénat" (55032312C)	8	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De ontwerpbegroting voor de Senaat" (55032312C)	7
<i>Orateurs:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , eerste minister	
Questions jointes de	10	Samengevoegde vragen van	10
- Björn Anseeuw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les réformes du marché du travail dans le contexte du budget et des engagements envers la CE" (55031991C)	10	- Björn Anseeuw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De arbeidsmarkthervormingen in het licht van de begroting en de engagementen t.a.v. de EC" (55031991C)	10
- Anneleen Van Bossuyt à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "L'analyse du budget belge réalisée par la Commission européenne" (55032119C)	10	- Anneleen Van Bossuyt aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De analyse van de Europese Commissie over de Belgische begroting" (55032119C)	10
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'état d'avancement des projets de réforme du gouvernement" (55032308C)	10	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De stand van zaken van de hervormingsplannen van de regering" (55032308C)	10
- Wouter Vermeersch à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'abstention de la Cour des comptes sur les comptes annuels 2021 de l'État fédéral" (55032467C)	10	- Wouter Vermeersch aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onthouding van het Rekenhof over de jaarrekening 2021 van de federale Staat" (55032467C)	10
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La communication interne durant la confection du budget" (55032749C)	10	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De interne communicatie bij de begrotingsopmaak" (55032749C)	10
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'avenir du budget" (55032795C)	10	- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De toekomst van de begroting" (55032795C)	10
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'organisation du conclave budgétaire" (55032981C)	10	- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De organisatie van het begrotingsconclaf" (55032981C)	10
- Wim Van der Donckt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La clarté des projets de réforme" (55033053C)	10	- Wim Van der Donckt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De duidelijkheid van de hervormingsplannen" (55033053C)	10
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le rapport du CCE et l'avertissement au sujet des finances publiques" (55033414C)	10	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het CRB-rapport en de waarschuwing over de overheidsfinanciën" (55033414C)	10
<i>Orateurs:</i> Anneleen Van Bossuyt, Peter De Roover , président du groupe N-VA, Sander Loones, Wim Van der Donckt, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Anneleen Van Bossuyt, Peter De Roover , voorzitter van de N-VA-fractie, Sander Loones, Wim Van der Donckt, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les refus d'exportation" (55031996C)	17	Vraag van Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Exportweigeringen" (55031996C)	17
<i>Orateurs:</i> Anneleen Van Bossuyt, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Anneleen Van Bossuyt, Alexander De Croo , eerste minister	
Questions jointes de	18	Samengevoegde vragen van	18
- Olivier Vajda à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "La cyberattaque à la zone de police Anvers" (55032106C)	18	- Olivier Vajda aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De cyberaanval op de politiezone Antwerpen" (55032106C)	18

- Michael Freilich à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La fuite de données à la police en raison d'un réseau mal sécurisé" (55032127C)	18	- Michael Freilich aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het datalek bij de politie door een slecht beveiligd netwerk" (55032127C)	18
- Erik Gilissen à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "Le piratage de données à caractère personnel détenues par la police de Zwijndrecht" (55032152C)	18	- Erik Gilissen aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De hacking van persoonsgegevens bij de politie van Zwijndrecht" (55032152C)	18
- Erik Gilissen à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "Le piratage informatique de la ville d'Anvers" (55032611C)	18	- Erik Gilissen aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De cyberhack van de stad Antwerpen" (55032611C)	18
- Erik Gilissen à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "Le piratage des systèmes de la ville de Diest" (55032628C)	18	- Erik Gilissen aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De hack van de stad Diest" (55032628C)	18
<i>Orateurs: Olivier Vajda, Erik Gilissen, Alexander De Croo</i> , premier ministre		<i>Sprekers: Olivier Vajda, Erik Gilissen, Alexander De Croo</i> , eerste minister	
Questions jointes de	23	Samengevoegde vragen van	23
- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le renforcement du Parlement européen" (55032192C)	23	- Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De versterking van het Europees Parlement" (55032192C)	23
- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le siège du Parlement européen" (55032193C)	24	- Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De zetel van het Europees Parlement" (55032193C)	23
- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le discours prononcé à l'occasion de la célébration du 70ème anniversaire du Parlement européen" (55032195C)	24	- Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De toespraak tijdens de viering van de 70ste verjaardag van het Europees Parlement" (55032195C)	23
<i>Orateurs: Anneleen Van Bossuyt, Alexander De Croo</i> , premier ministre, <i>Sander Loones, Peter De Roover</i> , président du groupe N-VA		<i>Sprekers: Anneleen Van Bossuyt, Alexander De Croo</i> , eerste minister, <i>Sander Loones, Peter De Roover</i> , voorzitter van de N-VA-fractie	
Questions jointes de	28	Samengevoegde vragen van	28
- Daniel Senesael à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La détention du travailleur humanitaire Olivier Vandecasteele en Iran" (55032417C)	28	- Daniel Senesael aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De detentie van de humanitaire hulpverlener Olivier Vandecasteele in Iran" (55032417C)	28
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'arrêt de la Cour constitutionnelle concernant le traité avec l'Iran" (55032507C)	28	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het arrest van het Grondwettelijk Hof over het verdrag met Iran" (55032507C)	28
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Olivier Vandecasteele" (55033483C)	28	- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Olivier Vandecasteele" (55033483C)	28
<i>Orateurs: Daniel Senesael, Peter De Roover</i> , président du groupe N-VA, <i>François De Smet, Alexander De Croo</i> , premier ministre		<i>Sprekers: Daniel Senesael, Peter De Roover</i> , voorzitter van de N-VA-fractie, <i>François De Smet, Alexander De Croo</i> , eerste minister	
Questions jointes de	32	Samengevoegde vragen van	32
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les ambitions du gouvernement en matière de pensions" (55032497C)	32	- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De pensioenambitie van de regering" (55032497C)	32
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'état d'avancement de la réforme des pensions" (55032516C)	32	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De stand van zaken van de pensioenhervorming" (55032516C)	32
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les désaccords permanents au sein du gouvernement" (55032748C)	32	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanhoudende onenigheid binnen de regering" (55032748C)	32
- Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier	32	- Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo	32

ministre) sur "La réforme des pensions et le plan de relance européen" (55033427C)

Orateurs: **Sander Loones, Peter De Roover**, président du groupe N-VA, **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, premier ministre

- Questions jointes de 37
- Reccino Van Lommel à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE Electrabel" (55032880C) 37
 - Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations en cours avec ENGIE" (55032897C) 37
 - Thierry Warmoes à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE sur le maintien en activité de Doel 4 et Tihange 3" (55033403C) 37
 - Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE sur le maintien en activité de Doel 4 et Tihange 3" (55033406C) 37
 - Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE sur le maintien en activité de Doel 4 et Tihange 3" (55033460C) 37

Orateurs: **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, premier ministre

- Questions jointes de 38
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'abaissement de la TVA sur l'énergie et la réforme des accises" (55033399C) 38
 - Thierry Warmoes à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'abaissement de la TVA sur l'énergie et la réforme des accises" (55033401C) 38
 - Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réduction du taux de TVA sur l'énergie et la réforme des accises" (55033462C) 38
 - Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les projets en matière de réduction de la TVA et la réforme des accises sur l'énergie" (55033486C) 38

Orateurs: **Raoul Hedebouw, Peter De Roover**, président du groupe N-VA, **Alexander De Croo**, premier ministre

- Question de Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'approche du gouvernement à l'égard des inégalités extrêmes" (55033426C) 40

Orateurs: **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, premier ministre

- Question de Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le bilan de la COP27" (55033477C) 42

Orateurs: **Sophie Rohonyi, Alexander De Croo**, premier ministre

- Question de Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le risque de désindustrialisation et la réponse de l'Europe à 45

(eerste minister) over "De pensioenhervorming en het Europese relanceplan" (55033427C)

Sprekers: **Sander Loones, Peter De Roover**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, eerste minister

- Samengevoegde vragen van 36
- Reccino Van Lommel aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE Electrabel" (55032880C) 37
 - Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE" (55032897C) 37
 - Thierry Warmoes aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3" (55033403C) 37
 - Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3" (55033406C) 37
 - Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging voor Doel 4 en Tihange 3" (55033460C) 37

Sprekers: **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, eerste minister

- Samengevoegde vragen van 38
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De btw-verlaging op energie en de accijnshervorming" (55033399C) 38
 - Thierry Warmoes aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De btw-verlaging op energie en de accijnshervorming" (55033401C) 38
 - Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De btw-verlaging op energie en de accijnshervorming" (55033462C) 38
 - Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De plannen met betrekking tot de btw-verlaging en de accijnshervorming voor energie" (55033486C) 38

Sprekers: **Raoul Hedebouw, Peter De Roover**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Alexander De Croo**, eerste minister

- Vraag van Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van extreme ongelijkheid door de regering" (55033426C) 40

Sprekers: **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, eerste minister

- Vraag van Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De balans van de COP27" (55033477C) 42

Sprekers: **Sophie Rohonyi, Alexander De Croo**, eerste minister

- Vraag van Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het risico op de-industrialisatie en het Europese antwoord op de 45

"Inflation Reduction Act" (55033482C)

Orateurs: **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, premier ministre

Inflation Reduction Act" (55033482C)

Sprekers: **Raoul Hedebouw, Alexander De Croo**, eerste minister

COMMISSION DE L'INTERIEUR,
DE LA SECURITE, DE LA
MIGRATION ET DES MATIERES
ADMINISTRATIVES

du

MARDI 24 JANVIER 2023

Après-midi

COMMISSIE VOOR
BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN
BESTUURSZAKEN

van

DINSDAG 24 JANUARI 2023

Namiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 14 h 06 et présidée par M. Ortwin Depoortere. De openbare commissievergadering wordt geopend om 14.06 uur en voorgezeten door de heer Ortwin Depoortere.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 Questions jointes de

- Samuel Cogolati à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le traité sur la Charte de l'énergie" (55031425C)

- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La position de la Belgique en ce qui concerne la Charte de l'énergie" (55032191C)

01 Samengevoegde vragen van

- Samuel Cogolati aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het Energiehandvestverdrag" (55031425C)

- Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het standpunt van België over het Energiehandvest" (55032191C)

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de eerste minister, omdat de kritiek op het Energiehandvestverdrag, dat in 1998 tot stand kwam om de energiebevoorrading te ondersteunen en investeringen in de energiesector op langere termijn te beschermen, alsmaar luider klonk – er gingen zelfs stemmen op om uit dat verdrag te stappen –, werd het recent gemoderniseerd. Hoewel niet alle door de Europese Unie gevraagde aanpassingen zijn doorgevoerd, zijn toch veel stappen gezet. De Europese Commissie steunt het Energiehandvestverdrag nog altijd. In België heeft het Directoraat-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) een positief advies verstrekt om het verdrag te blijven steunen.

Een aantal regeringsleden zoals minister Khattabi en minister Van der Straeten roepen evenwel op om toch uit het Energiehandvestverdrag te stappen.

Mijnheer de premier, wat is het standpunt van de Belgische regering over het Energiehandvestverdrag? Zult u het advies van het DGE volgen? Zo ja, hoe rijmt u daarmee de verklaringen van minister Khattabi en minister Van der Straeten?

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Le traité sur la Charte de l'énergie a été conclu à l'époque pour soutenir et protéger l'approvisionnement énergétique et les investissements dans le secteur de l'énergie à plus long terme. Le traité a été modernisé récemment. La Commission européenne continue de soutenir le traité adapté et la direction générale belge Coördination et Affaires européennes (DGE) a également émis un avis positif sur le traité. Les ministres Khattabi et Van der Straeten, en revanche, préconisent de se retirer du traité.

Quelle est la position du gouvernement belge à cet égard? Le premier ministre suivra-t-il l'avis de

la DGE? Comment concilie-t-il cet avis avec les déclarations des ministres Khattabi et Van der Straeten?

01.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Van Bossuyt, als eerste minister ben ik niet rechtstreeks betrokken bij de onderhandelingen over het betreffende gemengde verdrag, waarbij diverse overheden in ons land betrokken zijn.

Sommige landen hebben inderdaad nu reeds aangekondigd zich terug te willen trekken. Ik ben mij ervan bewust dat er ook bij ons stemmen zijn die dat bepleiten.

Op 13 december vond er een intra-Belgisch overleg plaats. Daarin is vastgesteld dat er geen consensus was voor de terugtrekking uit het verdrag, noch voor uitdrukkelijke steun aan de modernisering van het verdrag, zoals die in coördinatie met de Europese Commissie wordt bepleit.

Een eventuele terugtrekking uit het verdrag moet via de geëigende kanalen worden beslist. Er is vandaag nog geen consensus over. Ons land kan natuurlijk in de toekomst oordelen of het meent dat de modernisering voldoende ver gaat, en zijn positie afhankelijk daarvan herzien.

01.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Il s'agit d'un traité mixte, pour lequel plusieurs niveaux de pouvoir de notre pays sont compétents. En qualité de premier ministre, je ne suis pas directement associé aux négociations.

Certains pays souhaitent se retirer du traité et, en Belgique également, des voix s'élèvent dans ce sens. La décision concernant un éventuel retrait doit être prise par le biais des canaux appropriés, mais force a été de constater, lors d'une concertation intrabelge organisée le 13 décembre, qu'il n'y avait pas de consensus à cet égard. Aucun consensus ne se dégage, toutefois, non plus en faveur du soutien explicite à la modernisation du traité. Notre pays pourra juger, dans le futur, si la modernisation va assez loin et reverra éventuellement sa position en fonction de la réponse à cette question.

01.03 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, dank u voor uw antwoord.

U zegt dat er op dit moment geen Belgisch standpunt is. De vraag of België wel of niet lid moet blijven, ligt nu op tafel, zo begrijp ik uw antwoord.

Wij horen verschillende stemmen. Ik meen dat dat niet ten goede komt aan de geloofwaardigheid van België als lid van het Internationaal Energiehandvest. Ik heb alleszins begrepen dat er nog overleg zal moeten worden over het Belgische standpunt. De vraag is dan wanneer dat nieuwe overleg zal plaatsvinden. Ik kan mij voorstellen dat u die datum niet uit het hoofd kent? Mochten wij die informatie achteraf nog kunnen verkrijgen, zou ik die graag ontvangen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

02 **Samengevoegde vragen van**

- **Peter De Roover** aan **Alexander De Croo** (eerste minister) over "De Europese plannen met betrekking op het prijsplafond voor gas" (55031505C)

- **Raoul Hedebouw** aan **Alexander De Croo** (eerste minister) over "Het Europese prijsplafond voor gas" (55033461C)

02 **Questions jointes de**

- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les projets européens relatifs au plafonnement du prix du gaz" (55031505C)
- Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le plafond européen du prix du gaz" (55033461C)

02.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, na meer dan elf maanden talmen, gaat op 15 februari het Europese prijsplafond voor gas in. Het is een dynamisch plafond dat geactiveerd wordt zodra de gasprijs boven de 180 euro per MWh stijgt en de gasprijs op de Europese beurs 35 euro hoger ligt dan de wereldwijde lng-prijs. Met andere woorden, het plafond ligt niet op 180 euro per MWh, maar mogelijk veel hoger. Stel namelijk dat de Europese gasprijs 300 euro per MWh bedraagt, zoals in augustus vorig jaar, maar de lng-prijs zou 200 euro zijn, dan zou het op Europees prijsplafond 235 euro per MWh komen.

U lijkt hiermee uw slag binnen te halen, want u pleit eigenlijk voor dat dynamische prijsplafond. Een prijsplafond van 180 euro per MWh en mogelijk zelfs meer lijkt mij echter nog veel te hoog. Dat is namelijk tien keer hoger dan voor de crisis.

Laat ons het even concreet maken. Met een gasprijs van 180 euro per MWh betaalt een gemiddeld huishouden 3.600 euro per jaar voor gas. De elektriciteitsprijs kan met zo'n prijsplafond stijgen tot 400 euro per MWh en dan betaalt een gemiddeld huishouden 2.000 euro per jaar aan elektriciteit. Zo'n plafond betekent dus dat de huishoudens gemiddeld 5.600 euro per jaar, of meer dan 460 euro per maand mogen betalen van Europa. Bovendien geldt het plafond niet voor bilaterale contracten en wordt het dus misschien omzeild door multinationals die buiten de beurs onderhandelen.

Ik heb dus twee vragen, mijnheer de minister. Wat zal de impact van dit plafond zijn op de gemiddelde gasfactuur van een Belgisch gezin? Deze discussie hebben we vorige donderdag gestart. Ik dacht eigenlijk dat de weerman meer macht had dan Europa, maar u zou mij nog een uitleg geven. Ik denk dat deze vraag het goede moment is om aan te tonen dat het prijsplafond echt zal inspelen op de prijzen van de komende maanden en jaren. Wat zal dus het effect zijn en wat lijkt voor u een aanvaardbaar prijsniveau voor een doorsnee gezin of een kleine ondernemer in ons land?

02.02 Eerste minister Alexander De Croo: Vorige week zei u, mijnheer Hedebouw, dat het de weerman was die geholpen had. De buitentemperatuur was toen -2°C, dus weet ik niet per se aan welke zijde de weerman stond. Ik stel enkel vast dat ook op momenten dat het koud is in Europa, we erin zijn geslaagd voldoende bevoorrading van energie te hebben en dat de groothandelsprijzen nu al een tijd in de goede richting evolueren.

Het prijsplafond is inderdaad iets waar wij de leiding in hebben genomen. Het was al het onderwerp van de top in Versailles. Het heeft wat tijd gevegd om tot een goed uitgewerkt geheel te komen. Er waren twee aspecten. Ten eerste moest een aantal landen overtuigd worden van de nood aan dergelijk plafond. Er waren ook een aantal legitieme bezwaren, om te vermijden dat dit soort plafond op een gegeven moment zou leiden tot een tekort aan energie. Uiteindelijk hebben de ministers van Energie er in december invulling aan gegeven, in de vorm van een mechanisme dat geactiveerd kan worden

02.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Après plus de onze mois d'atermoiements, c'est le 15 février qu'entrera en vigueur le plafonnement européen du prix du gaz, qui sera activé dès que le prix du gaz dépassera les 180 euros par MWh et que le prix du gaz sur la Bourse européenne sera supérieur de 35 euros au prix du GNL à l'échelle mondiale. En d'autres termes, la limite ne se situe donc pas à 180 euros par MWh, mais il est possible qu'elle soit beaucoup plus élevée. Ainsi, un plafonnement des prix à 180 euros demeure dix fois plus élevé qu'avant la crise. En outre, le plafonnement ne s'applique pas aux contrats bilatéraux.

Quelle sera l'incidence de ce plafonnement sur la facture de gaz moyenne d'un ménage belge? Quel est, pour le premier ministre, un niveau de prix acceptable pour un ménage moyen ou un petit entrepreneur dans notre pays?

02.02 Alexander De Croo, premier ministre: Nous avons également pu garantir un approvisionnement suffisant durant les périodes froides en Europe et, depuis quelques temps, les prix de gros évoluent dans la bonne direction. Il a fallu du temps pour parvenir à un bon système de plafonnement des prix. Il a fallu convaincre certains pays de la nécessité d'un tel plafonnement et faire face à certaines objections légitimes motivées par le souci que ce type de plafond n'entraîne des pénuries d'énergie. En décembre, nous sommes parve-

zodra de prijs van aardgas in Europa drie dagen lang een niveau van 180 euro per MWh bereikt en meer dan 35 euro boven de internationale lng-prijs uitkomt. In dat geval treedt een dynamisch plafond in werking. De Europese Commissie, ACER en ESMA maken een grondige impactevaluatie waarvan op 31 januari het resultaat wordt verwacht. Als daar geen fundamentele problemen gevonden zijn, gaat dit systeem in op 15 februari.

Ik geef toe dat, als het alleen van ons afhing, we dat plafond wel best wat lager hadden kunnen plaatsen. Om een compromis te maken, moet men echter iedereen aan boord trachten te krijgen. Dat soort plafond werkt enkel als men erin slaagt om iedereen mee te krijgen. Het is echter duidelijk dat het aankondigen van dat prijsplafond een factor is die helpt in het matigen van de prijzen. Dat prijsplafond is natuurlijk niet de enige reden van de daling van de prijzen. Die is ook gelinkt aan het feit dat een aantal landen erin geslaagd is om andere bronnen van energie en gas te vinden. Het is de combinatie van de verschillende factoren die er dan wel voor zorgt dat de prijzen nu de goede richting uitgaan. De prijzen liggen vandaag rond de 65 euro per MWh.

Uw redenering dat het geen impact heeft, aangezien het plafond zo hoog ligt, klopt niet. Er wordt een zeer belangrijk signaaleffect gegeven met een prijsplafond. Er wordt zo aan de markt gezegd dat speculatie geen zin heeft, want het prijsplafond zal ertussen komen. We zien dat dat de speculatieactiviteiten zeer fors heeft afgeremd. Naast het prijsplafond hebben we natuurlijk zeer brede maatregelen genomen om mensen rechtstreeks op hun factuur te helpen, die ik niet zal herhalen. U kent al die zeer goede maatregelen die de regering genomen heeft natuurlijk van buiten. U verdedigt ze zeker even goed als wij ze verdedigen.

02.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): De factoren zijn echt wel conjunctureel. De prijzen zijn aan het stijgen sinds -2°C. Dat is de marktwerking nu eenmaal. Er is ook de economische situatie in China. We zullen zien welke richting dat uitgaat. Dat is niet gelinkt aan dat signaal. In die zin zijn we echt nog niet uit de problemen. Met de beurswerking is er toch echt wel een probleem op het vlak van energie. Het is niet te begrijpen dat er in de politieke en economische elite niet meer wordt nagedacht over de terugkeer naar de bilaterale contracten die bestonden in de jaren 80 en 90. We kunnen toch niet voortgaan met het idee dat de beurs elke dag, elk uur gewoon mee evolueert met de politieke, economische of klimaatsituatie.

We moeten terug naar vroeger, voor de liberalisering van de markt, toen er bilaterale contracten op lange termijn waren tussen België of Europa en andere landen. Dat is een sterk punt van de Aziatische landen. Dat is niet alleen maar China, maar ook Japan, Singapore en dergelijke. Zij hebben hun gasmarkt niet geliberaliseerd en zijn nog altijd voor twee derde of vier vijfde met langetermijncontracten bezig met andere producerende landen. Er is hier een fundamenteel probleem. We laten dit allemaal over aan de markt. In die zin zal uw plafond niet veel meespelen.

Wij hebben bijna het gevoel dat het plafond is berekend om niet in werking te treden en dat wordt bekeken wanneer de situatie het ergst is. Dat is drie dagen en dan nog moet het meer dan drie dagen zijn. Ik heb dus bijna het gevoel dat er symbolisch een maatregel is geno-

nus à nous entendre sur un plafond dynamique qui entrera en vigueur dès que le prix du gaz naturel en Europe atteint 180 euros par MWh durant trois jours et est supérieur de 35 euros au prix du GNL sur le marché international. Une étude d'impact approfondie est réalisée à l'échelon européen et les résultats sont attendus le 31 janvier. S'il n'y a pas de problème majeur, le mécanisme entrera en vigueur le 15 février.

Si cela ne dépendait que de nous, ce plafond aurait pu être moins élevé mais tout compromis a un certain prix. Quoi qu'il en soit, l'annonce de ce plafond aide déjà à modérer les prix. Par ailleurs, plusieurs pays ont réussi à trouver d'autres sources d'énergie et de gaz. Aujourd'hui, les prix tournent autour de 65 euros par MWh. Il n'est pas exact d'affirmer que le plafond est trop élevé pour avoir un impact, parce qu'avec ce plafond, nous indiquons au marché qu'il ne sert à rien de spéculer.

02.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Les facteurs sont bel et bien conjuncturels et sont influencés par des aspects tels que la température et la situation économique en Chine, par exemple. Il est incompréhensible que l'élite politique et économique ne songe plus à revenir aux contrats bilatéraux des années 80 et 90. Nous devons retourner à la situation antérieure à la libéralisation du marché, car nous laissons actuellement tout dépendre beaucoup trop de ce marché. J'ai l'impression que ce plafonnement des prix est presque une mesure symbolique.

men, waarmee in de praktijk niet veel zal gebeuren. Die discussie moeten wij de komende jaren nog verder voeren.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Samengevoegde vragen van

- Björn Anseeuw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De concurrentiepositie van de Belgische ondernemingen" (55031986C)

- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het sociaal overleg" (55032162C)

03 Questions jointes de

- Björn Anseeuw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La compétitivité des entreprises belges" (55031986C)

- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La concertation sociale" (55032162C)

03.01 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, mijn vraag zit in dezelfde geest als de vraag van collega Anseeuw.

Mijnheer de premier, op de nieuwjaarsreceptie van Open Vld was ik niet aanwezig, maar ik heb de kranten gelezen: "Zelfzekere De Croo trekt blauwe kaart op de nieuwjaarsreceptie van Open Vld." Soms zou het goed zijn als u de blauwe kaart eens trekt in uw regering, maar op de nieuwjaarsreceptie hebt u dat alvast gedaan. U hebt zichzelf moed ingesproken voor het nieuwe jaar. Ik las: "Voor de eigen achterban legt De Croo vooral blauwe klemtonen. De arbeidsmarkt en de concurrentiekracht moeten dringend hervormd worden." U wordt ook geciteerd: "2022 was het jaar van de koopkracht, 2023 wordt het jaar van het werk van onze concurrentiekracht." Dat was ook de grote kop van het interview dat u gegeven hebt aan *De Tijd*: "Wat het land nodig heeft, is meer concurrentiekracht."

Ik heb er uw State of the Union op nageslagen, waarin u het had over het beleid voor de jaren 2023 en 2024. Het woord concurrentiekracht komt daar één keer in voor. Toen wist u wellicht nog niet dat 2023 het jaar van de concurrentiekracht zou worden, want anders had u daar in de State of the Union zeker uitgebreid aandacht aan besteed. Blijkbaar hebt u de nood aan concurrentiekracht sedertdien ontdekt. Mijnheer de premier, mijn eerste vraag is wanneer u begrepen hebt dat wij nood hebben aan een grotere concurrentiekracht.

Misschien zult u verwijzen naar de zeven werven, die u zich wellicht herinnert. U hebt immers ooit zeven werven aangekondigd, meer bepaald op 30 mei. Volgens de kranten gaat de koopkracht over onze gezinnen, waarop volgens u de focus lag in 2022, terwijl de concurrentiekracht focust op onze bedrijven, maar beide hangen samen en vereisen ingrepen. Toen, in mei, werd gezegd: "Over bedrijfsvriendelijke maatregelen blijft het momenteel stil." Uw State of the Union hebt u uitgesproken in oktober, maar ook toen was het idee van concurrentiekracht blijkbaar nog niet echt doorgedrongen. Stilaan is dat dan wel het geval, niet alleen op uw nieuwjaarsreceptie, die eigenlijk een partijbijeenkoms is, maar ook in het interview dat u als premier gegeven hebt.

Mijnheer de premier, vandaar mijn heel concrete dubbele vraag. Ten eerste, welke maatregelen zult u daadwerkelijk nemen die iets verder gaan dan een krantentitel of een opzweepende quote van de nieuwjaarsreceptie van een partij? Ten tweede, kunt u daar bij wijze van uitzondering ook eens een concrete datum voor geven? Eigenlijk had

03.01 Peter De Roover (N-VA): Dans son discours à la réception du Nouvel An de l'Open Vld et dans une interview accordée à un journal, le premier ministre a déclaré que 2023 devrait être l'année de la compétitivité, mais sa déclaration de politique générale y prête à peine attention.

Quand le premier ministre a-t-il compris que nous avons besoin d'une plus grande compétitivité? Quelles mesures prendra-t-il réellement et quel en sera le calendrier?

ik dat in uw State of the Union willen vernemen, maar misschien licht u nu het deksel van die geheime pot op.

03.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, u moet niet altijd alles geloven wat in de kranten staat, maar als het om een interview van mijzelf gaat, dan is het wel goed om daar enig geloof aan te hechten.

De concurrentiekracht is van bij het begin een belangrijk onderwerp voor de regering geweest. Daarom hebben wij ook zeer nauwgezet de wet van 1996 doen naleven. Ik weet dat er in diezelfde kranten vaak twijfel over was of de regering erin zou slagen om de wet, zoals wij ze hebben hervormd toen wij samen in de regering zaten, te doen naleven, maar wij hebben dat gedaan. De berekening van de CRB kwam uit op een norm van 0 % boven op de index en wij hebben ons daar voor 100 % aan gehouden. Ik denk trouwens dat uw partij de indexering ook steunt als mechanisme ter ondersteuning van de koopkracht van de mensen.

De indexering kost natuurlijk geld, vooral aan werkgevers maar ook aan de overheid. Daarom hebben wij bij de begrotingsopmaak ook een concurrentiekrachtbeslissing genomen, namelijk om de loonlasten met ongeveer 1 miljard euro te verlagen tijdens Q1 en Q2 van 2023. De concurrentiekracht moet voor mij niet per se in de State of the Union zitten, maar er is wel beslist om de loonlasten met ongeveer 1 miljard euro te verlagen. Ik begrijp dus niet goed waarom u vraagt wanneer dat thema opeens op de radar zou zijn gekomen, want het stond op de radar. Wij hebben daaromtrent al beslissingen genomen en er is trouwens ook de mogelijkheid om tijdens Q3 en Q4 uitstel te vragen voor een deel van de sociale bijdragen.

Ik heb in een interview en ook in mijn speech gisteren aangegeven dat wij naar de economische realiteit moeten kijken en die is dat er weinig landen zijn waar de koopkracht zo goed wordt beschermd als in ons land. Wij mogen daar best wel fier op zijn. Ik zei gisteren al dat de Belgen het op één na hoogste nettovermogen ter wereld hebben, na Australië. Ik zeg dat niet, Oxfam zegt dat en dat is niet direct een rechts-liberale denktank, eerder integendeel.

Het zijn weliswaar gemiddelden, maar de koopkracht in ons land werd eigenlijk goed beschermd. De wet van 1996 zorgt er via het systeem van nulnormen voor dat in geval van een loonkosthandicap ten opzichte van de buurlanden er geen loonsverhogingen komen boven op de index, tot België de andere landen ingehaald heeft. De vraag is echter wat men dan moet doen in de tussenliggende periode, waarin de bedrijven toch nadeel ondervinden. Men moet op basis van de huidige economische cijfers prioriteiten stellen. Daarbij stelt men vast dat de concurrentiekracht een stuk hoger op de politieke agenda moet worden geplaatst dan tot heden het geval was. We hebben tijdelijke maatregelen genomen, maar de regering onderzoekt welke maatregelen ze kan nemen om de kmo's, de bedrijven en de zelfstandigen verder te steunen.

03.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Dès le début, la compétitivité a été un sujet important pour le gouvernement, raison pour laquelle nous avons veillé au respect scrupuleux de la loi de 1996, que nous avons réformée ensemble sous la Suédoise. Le Conseil Central de l'Économie (CCE) est arrivé à une norme de 0 % d'augmentation salariale au-delà de l'indexation et nous nous y sommes tenus.

L'indexation est un mécanisme de soutien du pouvoir d'achat de nos concitoyens. Elle a évidemment un coût, surtout pour les employeurs, mais également pour l'État. C'est pourquoi nous avons décidé de réduire les charges salariales d'environ 1 milliard d'euros au cours des premier et deuxième trimestres de 2023 et avons créé la possibilité de demander un report pour une partie des cotisations sociales au cours des troisième et quatrième trimestres.

Il existe peu de pays dans lesquels le pouvoir d'achat est aussi bien protégé que dans le nôtre. Nous pouvons en être fiers. Selon Oxfam, les Belges possèdent le deuxième patrimoine net le plus important au monde, après l'Australie.

La loi de 1996 vise à éviter les augmentations salariales en plus de l'index en cas de handicap des coûts salariaux par rapport aux pays voisins. La question est de savoir ce qu'il convient de faire si, en dépit de cette loi, les entreprises sont toujours désavantagées. Au vu des chiffres économiques actuels, la compétitivité doit constituer une plus grande priorité politique. Nous avons déjà pris des mesures temporaires, mais le gouvernement examine à présent quelles autres mesures il peut prendre afin de soutenir les PME, les entreprises et les travailleurs

indépendants.

03.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, dat was geen antwoord, maar een zwemles. U trappelde ter plaatse, want ik heb geen enkele maatregel gehoord. Geen enkele! Uiteraard is er dan ook geen datum.

U hebt de tijdelijke maatregelen genoemd die genomen werden, maar die hebben hier niets mee te maken. U hebt gezegd dat 2023 het jaar van de concurrentiekracht is. Ik heb u gevraagd wat u zult doen en u hebt mij geen antwoord gegeven. U zei letterlijk dat de regering dat aan het bekijken is. Na het begrotingsconclaf zei u in uw State of the Union wat er in 2023 en 2024 zou gebeuren. Het woord concurrentiekracht stond daar echter niet in. Na interviews en na uw toespraak op de receptie hebben we u gevraagd wat u zult doen voor de concurrentiekracht, maar u geeft geen antwoord en uiteraard ook geen datum. U hebt immers nog niets concreets kunnen afspreken met uw regering. Voor de vragen over het wat en het wanneer krijgen we twee keer nul op het rekest.

Het is een goede zaak dat u de wet van 1996 niet hebt gewijzigd, maar dat is geen beleidsbeslissing, wel een beslissing om iets niet te doen. Als 2023 het jaar van de concurrentiekracht is, dan wordt het toch wel de hoogste tijd dat u verder gaat dan holle slogans. U stelt dat wat het land nodig heeft, meer concurrentiekracht is. Als u het mij vraagt, is wat het land nodig heeft een regering die maatregelen neemt en zich niet beperkt tot krantenkoppen en nieuwjaarsrecepties. In de krant staat dat u er trots op bent dat u tenminste iets doet. Wanneer ik echter vraag wat u doet, komt er geen antwoord.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 **Samengevoegde vragen van**

- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De toekomst van de Senaat" (55031141C)
- Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De plannen van de federale regering om te besparen op de Senaat versus de realiteit" (55032251C)
- Barbara Pas aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De plannen van de federale regering om te besparen op de Senaat versus de realiteit" (55032252C)
- Barbara Pas aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De plannen van de federale regering om te besparen op de Senaat versus de realiteit" (55032253C)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De beloofde besparingen op de Senaat" (55032256C)
- Sofie Merckx aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De beloofde besparingen op de Senaat" (55032257C)
- Sofie Merckx aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De beloofde besparingen op de Senaat" (55032258C)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De ontwerpbegroting voor de Senaat" (55032312C)

04 **Questions jointes de**

- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'avenir du Sénat" (55031141C)
- Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le décalage entre les projets du gouvernement fédéral à propos d'économies au Sénat et la réalité" (55032251C)
- Barbara Pas à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Le

décalage entre les projets du gouvernement fédéral à propos d'économies au Sénat et la réalité" (55032252C)

- Barbara Pas à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "Le décalage entre les projets du gouvernement fédéral à propos d'économies au Sénat et la réalité" (55032253C)

- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les promesses d'économies au Sénat" (55032256C)

- Sofie Merckx à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "Les promesses d'économies au Sénat" (55032257C)

- Sofie Merckx à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "Les promesses d'économies au Sénat" (55032258C)

- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le projet de budget du Sénat" (55032312C)

De **voorzitter**: Mevrouw Pas laat zich verontschuldigen, zij moest naar een andere commissie. Ook mevrouw Merckx laat zich verontschuldigen.

04.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik verontschuldig mij voor mijn laattijdigheid. Ik was in de commissie voor Grondwet en Institutionele Hervorming, waar opnieuw een staaltje juridisch broddelwerk wordt afgeleverd over de burgerplatformen, die u in de Senaat wilt organiseren. Het is misschien daarom dat de voorzitter van de Senaat, mevrouw D'Hose, ondervoorzitter van uw partij en een voorstandster van de afschaffing van de Senaat, met een budgetverhoging voor de Senaat komt. Dat verrast mij, want in aanloop naar de begrotingsopmaak had u gecommuniceerd dat u op de Senaat zou besparen, met elk jaar 7,5 miljoen, in totaal 15 miljoen, gespreid over twee jaar. Men zou dus van een budget van 40 miljoen naar minder dan 35 miljoen moeten gaan. In de begrotingstabellen staat 35 miljoen. Er zou worden bespaard, maar volgens de pers wil uw partijgenote de Senaat net meer geld geven. Niemand kan nog volgen, ik ook niet.

U zult opwerpen dat u daar niets over te zeggen hebt en dat het aan de Senaat is om daarover een standpunt in te nemen aangezien, de Senaat een autonome instelling is. Dat antwoord kennen we, maar we weten natuurlijk wie de meerderheid uitmaakt in die parlementaire assemblee. Dat zijn dezelfde partijen die de meerderheid vormen in uw regering en die toch hebben beslist om te besparen op het budget van de Senaat. Kunt u mij uitleggen hoe het een besparing is wanneer men gaat van een budget van 40 miljoen naar een budget van 41 miljoen? Bij mij is een miljoen meer geen besparing. Ik vind dat vreemd.

U hebt in de begrotingstabellen een bedrag van 35 miljoen voor de Senaat ingeschreven. Dan is het toch vreemd dat er een bericht circuleert over een bedrag van 6 miljoen extra.

Hebt u iets te zeggen aan uw partij? Hebt u op die manier indirect ook iets te zeggen aan de andere partijen, die elke week samen met u vergaderen in de ministerraad en die dus ook zouden moeten weten wat er op het vlak van politieke vernieuwing beslist wordt in uw begroting?

04.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, de regering heeft tijdens haar conclaaf beslist de Senaat te vragen een plan uit te voeren voor de transitie naar een instelling met een beperkt aantal functies, waarbij hij zich concentreert op zijn essentiële taken.

04.01 Sander Loones (N-VA): En amont de la confection du budget, le premier ministre a fait savoir que des économies seraient réalisées au Sénat, à hauteur de 15 millions d'euros au total, répartis sur deux ans, mais la présidente du Sénat, qui est favorable à la suppression du Sénat, souhaite précisément allouer davantage de moyens au Sénat.

En quoi une augmentation de budget de 40 à 41 millions d'euros constitue-t-elle une économie?

Le montant inscrit par le premier ministre dans les tableaux budgétaires est d'ailleurs de 35 millions d'euros.

Le premier ministre a-t-il de l'ascendant sur les partis de la coalition?

04.02 Alexander De Croo, premier ministre: Au cours de son conclave, le gouvernement a décidé de demander au Sénat de

De ambitie is zodoende duidelijk. De regering wil namelijk aan de Senaat de mogelijkheid geven zich klaar te maken voor een toekomst waarover verschillende meningen bestaan, gaande van een grondige hervorming naar een bijkomende rol tot een volledige afschaffing. Het zal echter natuurlijk aan de Grondwetgever zijn om na 2024 ter zake de nodige keuzes te maken, aangezien de Grondwet op dat punt momenteel niet voor herziening vatbaar is verklaard.

Wij hebben via onze begroting een reductie van de dotatie voorgesteld van 7,5 miljoen euro op jaarbasis. De Senaat heeft vastgesteld dat zijn geplande uitgaven door de indexering ook waren verhoogd, waardoor hij de reductie ook op het hogere bedrag heeft toegepast. Ook andere instellingen bevinden zich in die situatie.

Daarbij is voor de Senaat een deel van de reductie van de dotatie gerealiseerd via een eigenlijke besparing en een deel via reserves. Voor nog een deel zal er worden onderhandeld met de Kamer om tot meer synergieën te komen.

Volgens onze Grondwet bepaalt de Senaat zelf zijn dotatie en zijn begroting. Het is niet aan de regering of de Kamer om zich daarin te mengen.

Ik heb wel vastgesteld dat de Senaat een begroting heeft goedgekeurd die ongeveer hetzelfde bedrag vraagt als een jaar eerder. In reële termen houdt dat wel degelijk een forse besparing in.

mettre en œuvre un plan de transition vers une institution ayant un nombre limité de fonctions et se concentrant sur ses fonctions essentielles. Le gouvernement souhaite donner au Sénat la possibilité de se préparer pour l'avenir, qu'il s'agisse d'une réforme en profondeur, d'un rôle supplémentaire ou même d'une abolition complète. Le constituant fera les choix nécessaires après 2024.

Nous avons proposé dans notre budget une réduction de la dotation de 7,5 millions d'euros sur une base annuelle. Le Sénat a constaté que ses dépenses prévues avaient également augmenté en raison de l'indexation; il a donc également appliqué la réduction au montant plus élevé. Ainsi, pour le Sénat, une partie de la réduction de la dotation a été réalisée par une économie réelle et une partie par des réserves. Une autre partie sera négociée afin d'accroître le nombre de synergies avec la Chambre.

Selon notre Constitution, le Sénat détermine lui-même sa dotation et son budget.

Le Sénat a approuvé un budget d'un montant à peu près équivalent à celui de l'année précédente. En termes réels, cela implique des économies substantielles.

04.03 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik heb nog niet alles maar wel delen van uw nieuwjaarsreceptie van gisteren gezien. Mij valt op dat u communiceert alsof u al twintig jaar in de oppositie zit. Ik heb een nieuwsflash. U zit al twintig jaar in de meerderheid.

Ook hier insinueert u in uw antwoord opnieuw dat u toewerkt naar een volledige afschaffing van de Senaat, terwijl er gewoon budget bij wordt gepompt.

U merkt op dat het budget in reële termen daalt. Dat klopt niet, want van 40 miljoen euro naar 41 miljoen euro betekent dat er meer geld naar de Senaat gaat.

U werpt ook op dat het geld uit de reserves van de Senaat komt. Dat is typisch Belgisch: u rekent eens te meer op de marges. Dat hebben wij gezien en zien wij elke dag van uw regering. U geeft namelijk niet

04.03 Sander Loones (N-VA): Le parti du premier ministre fait partie de la majorité depuis 20 ans déjà. Le premier ministre réalise des déficits et contracte des dettes. Les souris de la Chambre et du Sénat reçoivent pas mal de fromage d'un gouvernement qui prétend faire des économies mais qui fait exactement le contraire.

Les partis de la majorité peuvent de facto mettre le Sénat à l'arrêt en n'inscrivant plus rien à son ordre du jour. Ce serait mieux que de lancer des slogans dans les journaux.

alleen het geld van vandaag uit, maar ook het geld van morgen. U boekt tekorten en maakt schulden. U duwt de problemen niet alleen voor u uit, maar creëert nog extra problemen.

Wij hebben de reden gevonden waarom er veel muizen in het Parlement en in de Senaat zitten. Ze krijgen namelijk nogal wat kaas toegeschoven van een regering die beweert dat ze zal besparen, maar net het tegenovergestelde doet.

U kunt de Senaat vandaag de facto stilleggen door er gewoon niks meer op de agenda te plaatsen. De zeven partijen uit de regering hebben daar de meerderheid. Misschien moeten ze dat eens doen, in plaats van slogans en interviews te spuien in de kranten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Samengevoegde vragen van

- Björn Anseeuw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De arbeidsmarkthervormingen in het licht van de begroting en de engagementen t.a.v. de EC" (55031991C)
- Anneleen Van Bossuyt aan Hadja Lahbib (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De analyse van de Europese Commissie over de Belgische begroting" (55032119C)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De stand van zaken van de hervormingsplannen van de regering" (55032308C)
- Wouter Vermeersch aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onthouding van het Rekenhof over de jaarrekening 2021 van de federale Staat" (55032467C)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De interne communicatie bij de begrotingsopmaak" (55032749C)
- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De toekomst van de begroting" (55032795C)
- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De organisatie van het begrotingsconclaaf" (55032981C)
- Wim Van der Donckt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De duidelijkheid van de hervormingsplannen" (55033053C)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het CRB-rapport en de waarschuwing over de overheidsfinanciën" (55033414C)

05 Questions jointes de

- Björn Anseeuw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les réformes du marché du travail dans le contexte du budget et des engagements envers la CE" (55031991C)
- Anneleen Van Bossuyt à Hadja Lahbib (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "L'analyse du budget belge réalisée par la Commission européenne" (55032119C)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'état d'avancement des projets de réforme du gouvernement" (55032308C)
- Wouter Vermeersch à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'abstention de la Cour des comptes sur les comptes annuels 2021 de l'État fédéral" (55032467C)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La communication interne durant la confection du budget" (55032749C)
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'avenir du budget" (55032795C)
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'organisation du conclave budgétaire" (55032981C)
- Wim Van der Donckt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La clarté des projets de réforme" (55033053C)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le rapport du CCE et l'avertissement au sujet des finances publiques" (55033414C)

05.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Premier, de concrete **05.01** Anneleen Van Bossuyt inhoudelijke aanbevelingen die de Europese Commissie heeft (N-VA): La Commission euro-

gedaan, laat ik over aan de collega's die daar meer gedetailleerd en meer onderlegd in zijn. Mijn vraag betreft vooral de perceptie.

Ik herinner me nog van toen deze regering aantrad – we zaten toen in het Europees Parlement – dat jullie de meest Europese en groene regering ooit zouden worden. De Europese Commissie heeft nu een advies uitgebracht over de Belgische begroting en ze is er niet mals over, om het eufemistisch uit te drukken. In het licht daarvan is er in de commissie voor Financiën een aantal weken geleden een hoorzitting geweest met de Europese Commissie, om dat advies toe te lichten. Wat opviel, is dat er toen een regeringspartij was – om de PS niet met naam te noemen – die aangaf zich ronduit te verzetten tegen het advies van de Europese Commissie. Er werd nog net niet gezegd dat het allemaal "zever in pakjes" was, wel dat deze regering het advies alleszins naast zich zou moeten neerleggen.

Wat is het standpunt van deze regering over het rapport en het advies van de Europese Commissie in verband met de Belgische begroting? Neemt u die ernstig? Zo ja, zult u uw collega-ministers aanspreken over de uitspraken die de PS, bij monde van zijn fractieleider, heeft gedaan?

Uw Europese collega's zullen die reacties intussen wel hebben vernomen. Hoe werden die reacties door hen ontvangen?

05.02 Peter De Roover (N-VA): Het is misschien een wat bizarre combinatie van vragen die we hier samengevoegd krijgen, maar goed. Ik heb dus een vraag over de begroting, want die is weer heel actueel.

De discussie tussen de voormalige staatssecretaris voor Begroting, mevrouw De Bleeker, en u, ging eigenlijk over de vraag of we ofwel ex aequo de slechtste van Europa zijn, ofwel helemaal de slechtste van Europa. Het antwoord is er nu: we zijn helemaal de slechtste van Europa. Eurostat heeft namelijk 5,1 % vastgesteld en het Europese gemiddelde is 3,3 %.

Dat verbaast ons echter niet, zeker wanneer we ons richten tot de experts. Professor Peersman zegt: "Er is gretig geld uitgedeeld aan iedereen die het wil." Professor Moesen, mijn goede oude prof, zegt: "Het liep extreem uit de hand." Hij is nochtans een zeer voorzichtig man. Voor dit jaar alleen geeft u op het federale niveau ruim 2.500 euro per kop – van kleinkind tot ouderling – meer uit dan wat u binnenkrijgt.

Wat moet er dan gebeuren? Er moet immers iets gebeuren, want alleen Vlaanderen krijgt de cijfers nog op orde. Gelukkig – ik mag hopen dat ik de kranten mag geloven, maar u ziet dat ik het volg – was u klaar en duidelijk op de nieuwjaarsreceptie van Open Vld. U zei namelijk letterlijk dat er meer mensen aan het werk moeten gaan. Dat is wat er moet gebeuren.

Ik kan dus een nieuwe poging ondernemen en vragen hoe u dat zult doen. Tot nu toe was het immers nogal magertjes. U hebt zelf door dat er meer moet gebeuren en dat dat de enige manier is om fundamenteel de getallen weer op orde te krijgen. Ik had dan ook graag enig inzicht gekregen in de plannen van de regering op dat vlak en niet in de plannen die u op de receptie meedeelde.

péenne a récemment rendu un avis accablant sur le budget de la Belgique. Lorsqu'elle est venue expliquer cet avis en commission des Finances de la Chambre, le PS, parti de la coalition, a toutefois avancé que le gouvernement devrait ignorer l'avis.

Quelle est la position du gouvernement belge concernant l'avis de la Commission européenne? Le premier ministre interpellera-t-il les ministres PS au sujet des propos tenus par leur chef de groupe? Comment ont réagi les chefs de gouvernement européens à ces propos?

05.02 Peter De Roover (N-VA): Avec un déficit de 5,1 %, la Belgique est le cancre de l'Europe en matière budgétaire, selon Eurostat. Ce déficit est dû aux largesses du gouvernement en fonction, qui représentent pas moins de 2 500 euros par habitant. Les dépenses sont supérieures aux recettes. Il faut donc agir, car actuellement, seule la Flandre a encore les chiffres sous contrôle.

Lors de la réception du Nouvel An de l'Open Vld, le premier ministre a déclaré qu'il fallait augmenter le taux d'emploi. Son langage est clair, mais comment atteindra-t-il cet objectif? Jusqu'à présent, peu de progrès ont été réalisés dans ce domaine.

05.03 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, ik zal niet dezelfde vragen, maar wel twee aanvullende vragen stellen.

Ten eerste, in het begrotingsdebat hoorden wij u de primeur verkondigen dat u niet met een begroting voor één jaar kwam, maar wel voor twee jaar. De begroting voor 2023 en voor 2024 zit in één mooi pakketje. De nieuwe staatssecretaris voor Begroting zegt in antwoord op mijn vragen echter dat dat niet helemaal juist is, aangezien het niet om een vaste, maar om een dynamische begroting gaat. Enerzijds zeggen jullie dus dat het beslist is en jullie alles al weten, en anderzijds zeggen jullie dat het eigenlijk nog niet beslist is. Wat vastligt, is wellicht slechts een minimumsokkel, waarvan wij nu al weten dat zelfs die wellicht niet gehaald zal worden. Mijnheer de premier, kunt u eindelijk eens duidelijkheid verschaffen: is het een begroting voor twee jaar, of is het dat niet?

Mijn tweede vraag gaat over het gehele proces van de begrotingsopmaak. We hebben de regeerverklaring en het begrotingsdebat gehad. Elk jaar stellen we echter vast – ik weet dat dat voor een stuk continuïteit uit het verleden is, maar uw regering zou het anders en beter doen, en ik wil daarop een appel doen – dat het Parlement bij de regeerverklaring ondermaats wordt geïnformeerd. Wij krijgen anderhalf tabelletje, journalisten krijgen meer. De notificaties krijgen wij niet te zien, terwijl de pers die wel krijgt. Dagen later krijgen wij drie verschillende versies van de notificaties. Zulke zaken zijn het gevolg van het feit dat met de opmaak van de begroting gewoon te laat gestart wordt.

In het verleden vonden een technische en politieke ronde altijd plaats in juli, voor het parlementair zomerreces inging. Dat gebeurde trouwens ook in de regering waarvan wij deel uitmaakten, want er werden toen zomerakkoorden gesloten. In deze legislatuur heeft uw regering met die traditie gebroken. Recent sprak professor Moesen zich daarover zeer duidelijk uit, ook in de media. Hij stelt voor om terug te grijpen naar de praktijk van vroeger, met een degelijke voorbereiding, door er meer tijd aan te besteden, zodat het ook deftiger kan en zodat ook het Parlement degelijk geïnformeerd kan worden.

Mijnheer de premier, hebt u de interviews met de heer Moesen ook gelezen en bent u van oordeel dat zijn wijze woorden navolging verdienen?

05.04 Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik heb u vorige week ook al ondervraagd over de problematiek rond de pensioenhervorming. U weet dat de Europese Commissie op dit punt ...

(...): (...)

05.05 Wim Van der Donckt (N-VA): Ja goed, maar de vraag staat nog op de agenda. Het gaat over de begroting ... Wij hebben ook geen andere mogelijkheden om aan u vragen te stellen.

05.06 Eerste minister Alexander De Croo: (...)

05.07 Wim Van der Donckt (N-VA): Het is hier geagendeerd. Als u niet wilt antwoorden, dan is dat voor mij geen probleem.

05.08 Eerste minister Alexander De Croo: (...) Het Parlement moet zichzelf een beetje organiseren, dit is

klinkklare onzin (...)

(...): Hij stelt alleen maar vragen hoor, mijnheer de premier.

05.09 Wim Van der Donckt (N-VA): U bent ook steeds welkom in de commissie voor Sociale Zaken, maar daar heb ik u eigenlijk nog nooit gezien, dus waar moet ik mijn vragen dan stellen?

05.10 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...)

05.11 Sander Loones (N-VA): (...)

05.12 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...) U dient continu vragen in in de commissie vanuit de hoop dat zij zullen worden meegenomen naar de plenaire vergadering. Zo omzeilt men de regel van twee vragen per fractie. Heel vaak komt het erop neer dat bepaalde fracties meer dan twee vragen hebben, omdat zij allerlei kapstokken planten tijdens de commissie. Zo werkt dat.

Ik zal op de vragen antwoorden, dat is voor mij geen enkel probleem, maar wij zijn in de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken. Ik wil wel, maar zeg dan dat elke commissie over alles kan gaan. Dat is echter niet zeer efficiënt qua organisatie.

De **voorzitter**: Ik wil één misvatting rechtzetten, mijnheer de eerste minister. Het is niet de commissievoorzitter noch de commissie die bepaalt welke vragen hier aan bod komen. U moet maar eens kijken in het Reglement. Ik weet wie dat bepaalt, maar het is niet de commissie.

05.13 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...) de ontvankelijkheid van een vraag bepalen. Dat slaat toch nergens op?

05.14 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, om te beginnen, zou het misschien nuttig zijn dat u naar elke commissie komt om het regeringsbeleid voor die diverse onderdelen te verdedigen. Ik weet niet of dat een betere regeling is, maar dat zou ...

05.15 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...)

05.16 Peter De Roover (N-VA): Nee, ik heb het over de vrijheid van parlementsleden om in de commissie vragen te stellen. Bij vakministers beperkt die zich tot het vakgebied, maar uw vakgebied is alles. Daarom bent u de eerste minister. Hoe het Parlement daarmee omgaat, moet het Parlement beslissen, niet de regering.

05.17 Eerste minister **Alexander De Croo**: Ik wil niet dat u mijn woorden verdraait. Ik zal de vragen beantwoorden. Ik heb daar geen probleem mee, maar noem het dan niet meer de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken in de toekomst. Ik heb er op zich geen probleem mee dat er een commissie wordt georganiseerd waar ik over alles wordt ondervraagd – misschien kan dat het parlementaire debat iets rijker maken dan met de manier waarop het nu is georganiseerd – maar noem uw commissie dan anders. Plak er een andere titel op.

Jullie organiseren jullie werkzaamheden, daar heb ik geen probleem mee, maar ik stel alleen maar vast dat het Parlement er niet in slaagt om zichzelf rond een bepaald thema te organiseren.

05.18 Peter De Roover (N-VA): Wacht even, als we deze commissie dus de commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid en Kanselarij zouden noemen, is het opgelost? Ik zal vragen om de naam van de commissie aan te passen.

05.19 Eerste minister **Alexander De Croo**: Daarover gaat het niet. Maar goed.

De **voorzitter**: We gaan hier niet verder op in. Anders komen we terecht in een vreemde discussie, die misschien wel terecht is, maar die niet op het juiste niveau wordt gevoerd. Ik denk dat men eerder naar de Kamervoorzitter of de Conferentie van voorzitters moet kijken als men iets wil veranderen aan de werk-

zaamheden die in de Kamer worden georganiseerd. Nogmaals, het is niet de commissie die beslist welke vragen hier aan bod komen en welke niet. U kunt het Reglement van de Kamer nalezen. U kunt daarin vinden wie daar wel voor verantwoordelijk is.

Ik geef het woord aan de heer Van der Donckt.

05.20 Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de eerste minister, 13 januari is ondertussen verstreken. De Europese Commissie vroeg om tegen die datum met een grondige, structurele hervorming van de pensioenen te komen. Wat is de agenda voor de komende weken? Zult u erin slagen om de 847 miljoen euro van het Europese herstellfonds te krijgen?

Ik lees vandaag in *La Libre* dat uw regering, volgens bronnen dicht bij het dossier, dicht bij een akkoord staat over de drie punten die in juli vorig jaar zijn afgeklopt, op een paar kleine details na. Verder in het artikel lees ik dat er dan toch nog een hele rits discussiepunten zijn. Ik lees in dat artikel ook dat diezelfde bron, die niet nader wordt genoemd, zegt: "On est loin de redéposer un texte en kern".

Mijn vraag, en vooral die van de burger en van de mensen die de pensioenen betalen voor de mensen die vandaag met pensioen zijn, is hoe het nu eigenlijk zit. Wat is de agenda? Vreest u niet dat uw dralen het risico met zich meebrengt dat wij die 847 miljoen euro mislopen?

05.21 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer Van der Donckt, u hebt vorige week dezelfde vraag gesteld en u hebt er al een antwoord op gekregen.

Een aantal vragen met betrekking tot de begroting hebt u aan de vakminister kunnen stellen. Ik ben het eens met wat de staatssecretaris voor Begroting heeft gezegd en heb daar weinig aan toe te voegen.

Wat de methode betreft, er hebben wel degelijk besprekingen voor het zomerreces plaatsgevonden over de manier waarop we de begrotingsinspanning zouden aanpakken. Het feit dat we een begroting voor twee jaar zouden maken, is bijvoorbeeld een beslissing die werd genomen voor het zomerreces. Om het begrotingswerk te kunnen doen, moet men natuurlijk eerst de cijfers krijgen van de administratie, gecoördineerd door het Monitoringcomité. Die cijfers zijn niet beschikbaar voor het zomerreces.

Mijnheer Loones, de discussie over wat voor het Parlement beschikbaar is, hebben wij al meermaals gevoerd. Het heeft weinig zin dit debat opnieuw te voeren. Als er op een bepaald moment in de pers zaken uitlekken die over notificaties gaan die nog niet helemaal gestabiliseerd zijn, kan ik alleen maar zaken met het Parlement delen die volledig gestabiliseerd zijn. Wat in de pers uitgelekt was, bleek daarna niet honderd procent correct te zijn vergeleken met de stabiele versie die uiteindelijk aan het Parlement werd gecommuniceerd.

Zoals ik meermaals heb aangegeven, zal de begrotingscontrole een belangrijk moment zijn. Het is niet omdat wij een begroting voor twee jaar hebben gemaakt, dat er geen controle zou zijn. Dat wil ook niet zeggen dat er niet opnieuw een update of opmaakmoment voor de begroting van 2024 zal zijn. Dat opmaakmoment voor de begroting van 2024 zal zich natuurlijk baseren op het werk waarover vorig jaar

05.20 Wim Van der Donckt (N-VA): Nous avons entre-temps dépassé la date butoir du 13 janvier pour présenter une réforme des pensions à la Commission européenne.

Recevrons-nous les 847 millions d'euros provenant du fonds de relance européen? N'est-il pas risqué de faire traîner les choses? Le gouvernement est-il proche d'un accord? Quels sont les points de discussion restants?

05.21 Alexander De Croo, premier ministre: M. Van der Donckt a déjà reçu une réponse à sa question la semaine passée. Il a eu l'occasion de poser plusieurs questions sur les budgets au membre du gouvernement qui est en charge de cette compétence. Je n'ai guère d'éléments à ajouter à ceux abordés par la secrétaire d'État.

Avant les vacances d'été, nous avons examiné la question de savoir comment aborder les efforts budgétaires. Nous avons décidé à l'époque de confectionner un budget pour deux ans. Pour pouvoir établir un budget, nous devons recevoir les chiffres coordonnés du Comité de monitoring. Or ceux-ci ne sont pas disponibles avant les vacances d'été.

Il n'est guère utile de rouvrir le débat sur les documents mis à la disposition du Parlement. Je ne puis partager avec la Chambre que des données tout à fait stabilisées, même si des notifications non stabilisées – dont il

al werd beslist voor de begroting van 2024. Het feit dat we dat voor twee jaar samen hebben gedaan belet niet dat er belangrijke controle- en opmaakmomenten zullen zijn voor 2023 en 2024.

Het is belangrijk dat men voor een begroting heel scherp het onderscheid kan maken tussen zaken die conjuncturele effecten sorteren op de begroting en zaken die structurele effecten sorteren op de begroting. Er zijn heel veel conjuncturele steunmaatregelen getroffen. De oefening zal er natuurlijk in bestaan te bekijken hoelang dergelijke maatregelen nog nodig zijn, bijvoorbeeld in het licht van het feit dat de energieprijzen al een tijd in de goede richting aan het gaan zijn. Deze oefening is nu al in volle voorbereiding om de juiste beslissingen voor de begrotingscontrole te kunnen nemen. Over de manier waarop men dat organiseert, kunt u de staatssecretaris bevragen.

apparaît par la suite qu'elles n'étaient pas entièrement correctes – fuitent dans la presse.

Nous avons confectionné un budget pour deux années, mais cette réalité ne signifie pas que nous n'aurons aucun contrôle budgétaire ni aucun conclave important pour 2023 et 2024.

Il est important de bien distinguer les éléments qui ont des effets conjoncturels sur le budget et ceux qui ont des effets structurels. Beaucoup de mesures de soutien conjoncturelles ont été accordées. En vue du prochain contrôle budgétaire, nous nous attelons déjà à évaluer pendant combien de temps ces mesures de soutien devront être maintenues, à présent que les prix de l'énergie diminuent. Les questions sur la manière de procéder peuvent être adressées à la secrétaire d'État.

05.22 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik was in volle verwachting om het vervolg van uw antwoord te horen, maar dat is er niet gekomen. Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over wat uw houding is ten opzichte van regeringspartijen die de adviezen van de Europese Commissie naast zich neerleggen.

05.22 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Je n'ai pas obtenu de réponse à ma question concernant l'attitude adoptée par le premier ministre à l'égard des partis du gouvernement qui font fi des avis de la Commission européenne

05.23 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...)

05.24 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Ik heb daar vorige week geen antwoord op gehoord, mijnheer de eerste minister. Ik stel u deze vraag. Ik kan alleen maar vaststellen dat er geen antwoord is gekomen.

05.24 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): . La question est de savoir si les réformes nécessaires pour maintenir notre compétitivité et garantir nos pensions seront prises en fin de compte. Je demande au premier ministre de convaincre ses partenaires du gouvernement de cette nécessité.

De heer De Roover had het daarnet over de concurrentiekracht. We hebben het ook over de pensioenen, waardoor België het Europees herstelgeld voorlopig aan zich ziet voorbijgaan.

Door de uitspraken van een partij over hoe we met adviezen en rapporten van de Europese Commissie moeten omgaan, maak ik mij grote zorgen. Ik vraag mij af of die nodige hervormingen er wel nog zullen komen. Als u iets wilt doen aan de concurrentiekracht waarover u het gisteren in uw speech op de nieuwjaarsreceptie van Open Vld had, dan zullen die hervormingen er moeten komen. Anders zal er geen verbetering van de concurrentiekracht komen. Ik denk dat u dat zeer goed weet.

Ik kan u alleen maar aansporen om uw mederegeringspartijen daarvan te overtuigen. Ik vrees dat er anders niet veel meer van in huis zal komen.

05.25 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, soms hebben wij de indruk dat u nu pas start met uw regering, dat u nu een regering zult vormen en van alles zult doen. Twee dagen geleden zei u op de nieuwjaarsreceptie dat meer mensen aan het werk de beste remedie is om onze begroting opnieuw gezond te maken. Enkele dagen geleden zei Stijn Baert: "Er is geen enkele geloofwaardige maatregel genomen die serieus zou bijgedragen hebben aan het creëren van jobs. Sinds de start van Vivaldi is de achterstand op Europa qua werkzaamheidsgraad vergroot, niet verkleind."

Een nieuwjaarsreceptie is natuurlijk een ogenblik waarop mensen goede voornemens hebben. Mijnheer de premier, de meeste goede voornemens duren toch minstens de hele maand januari. Uw voornemens zijn pure holle woordenkramerij, waarop u als woordvoerder van de regering nooit een vervolg kunt geven. U spreekt sterke woorden als woordvoerder van uw partij, op uw congres en op uw ledenbijeenkomsten, maar als premier kunt u daar nooit een vervolg aan geven. U staat hier met de mond vol tanden en u moet steeds opnieuw het oude refreintje herhalen: we zijn ermee bezig, we zijn erover aan het denken, het gaat komen... Maar er komt niets van.

05.26 Sander Loones (N-VA): Ik begrijp, mijnheer de premier, dat u verwijst naar de vakministers. We stellen hen dan ook vragen. Vorige week heb ik nog verschillende vragen gesteld aan mevrouw Bertrand, ook tijdens haar beleidsverklaring. Uit haar antwoorden blijkt dat ze eerder de notaris is van de regering. Ze neemt akte van wat er beslist wordt op de ministerraad. Zij zorgt er dan voor dat een en ander op een zo correct mogelijke manier in de tabellen komt. Ze noteert, als een soort secretariaat.

Het is natuurlijk wel uw begroting. U notuleert niet, u maakt die begroting, u zorgt voor het beleid. Dan is het toch maar logisch dat we de kans krijgen om u daarover ook in een commissie te ondervragen? Het doet er trouwens niet toe in welke commissie dat dan gebeurt.

Wat heb ik vandaag geleerd? Tussen de lijnen heb ik gehoord dat de crisismaatregelen niet zullen worden verlengd na eind maart. Volgens u zijn de energieprijzen al op een bepaalde manier geëvolueerd en u insinueert dat de energiemaatregelen niet moeten worden verlengd. Ik ben alvast erg benieuwd te zien hoe Frank Vandebroucke daarop zal reageren. Hij heeft in alle kranten verklaard dat de btw-verlaging naar 6 % beslist beleid was van uw regering. Dat werd op dat moment niet tegengesproken door uzelf of door de Open Vld-stemmen in uw regering.

Het is echter interessant, wij hebben iets bijgeleerd. Ik ben benieuwd te zien of alles heel duidelijk is voor iedereen in de regering. Ik heb de indruk dat het heel duidelijk is, maar of iedereen het goed heeft begrepen, weet ik nog niet.

05.27 Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het is erg moeilijk te repliceren op een antwoord dat ik niet heb gekregen.

Mijnheer de eerste minister, u hebt echter deels gelijk. U hebt inderdaad vorige week een 'verdienstelijke' poging ondernomen om te antwoorden op de vraag die ik had gesteld. Ik had echter gehoopt dat

05.25 Peter De Roover (N-VA): On a l'impression que le gouvernement vient tout juste d'entamer les travaux et élabore toutes sortes de plans. Nous avons également entendu de nombreuses bonnes résolutions à la réception du Nouvel An qui a eu lieu avant-hier. Mais selon l'économiste Stijn Baert, aucune mesure crédible susceptible de contribuer sérieusement à la création d'emplois n'a été prise et notre retard s'accroît en Europe. Le premier ministre ne parviendra jamais à mettre en œuvre toutes ses bonnes résolutions.

05.26 Sander Loones (N-VA): Le premier ministre renvoie vers la secrétaire d'État, mais celle-ci agit surtout en tant que notaire du gouvernement. Elle fait en sorte que les décisions du Conseil des ministres soient exprimées le plus correctement possible dans les tableaux. Le premier ministre, quant à lui, se charge de la politique proprement dite. Il est dès lors logique que nous souhaitions l'interroger à ce sujet. J'ai entendu en filigrane que les mesures de crise ne seront pas prolongées. Je suis curieux de voir la réaction du ministre Vandebroucke, qui a déclaré que la décision de réduire la TVA sur l'énergie était bel et bien prise.

05.27 Wim Van der Donckt (N-VA): J'aurais espéré recevoir une réponse basée sur les nouveaux éléments relatifs au dossier des pensions que la presse a publiés la semaine dernière. Le premier ministre a probablement ses

u nu zou antwoorden op basis van nieuwe gegevens die in de pers zijn verschenen over het pensioendossier, waarin alles niet zo zoet en zo vlot verloopt als u vorige week liet uitschijnen. U had daar komaf mee kunnen maken en de mensen kunnen geruststellen. Ik noteer echter dat u daarop niet wenst in te gaan. U zult daarvoor ongetwijfeld uw redenen hebben.

Dat neemt echter niet weg dat ik nog een aantal vragen heb, niet specifiek aan u gericht maar in de bevoegde commissie aan uw pensioenminister Lalieux.

Ik betreur niettemin dat u niet spontaan hebt kunnen antwoorden op de berichtgeving die ik heb aangehaald.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Exportweigeringen" (55031996C)

06 Question de Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les refus d'exportation" (55031996C)

06.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de premier, dit is een onderwerp waarover ik u in de plenaire vergadering ook al ondervraagd heb. Het gaat om de exportweigerings van België van bepaald materiaal naar het Verenigd Koninkrijk.

Het Verenigd Koninkrijk is een NAVO-bondgenoot van ons en het is materiaal dat onder de CANVEK-wetgeving valt.

Graag kreeg ik een stand van zaken.

Is de exportvergunning er ondertussen gekomen zodat ook wij, als NAVO-bondgenoot, ten opzichte van andere NAVO-bondgenoten onze verplichtingen kunnen nakomen? Is er ondertussen ook vooruitgang in de aanpassing van de desbetreffende wetgeving om te vermijden dat we in de toekomst in dergelijke toestanden terechtkomen?

06.02 Eerste minister Alexander De Croo: Zoals u aangeeft, dateert uw vraag van 18 november. Ik heb ondertussen op 24 november en 1 december in de plenaire vergadering antwoorden gegeven op uw ingediende vragen. Ik heb er sindsdien niets meer aan toe te voegen.

Het antwoord op uw eerste vraag is dus neen. Er zijn ook geen stappen gezet ten opzichte van een evolutie van de wetgeving.

06.03 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Premier, ik kan u moeilijk bedanken voor uw antwoord, want het baart mij echt wel zorgen. Het gaat hier om materiaal dat een NAVO-bondgenoot nodig heeft. We zetten het Verenigd Koninkrijk dus met de billen bloot, omdat er partijen in uw regering zijn die hun ideologie boven onze verplichtingen in het NAVO-bondgenootschap stellen.

Ik vind dat echt te betreuren en dat is nog een understatement. Wij

raisons pour ne pas évoquer ce point.

06.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): La Belgique a refusé d'octroyer une licence d'exportation pour un certain type d'équipement qui devrait être livré au Royaume-Uni, un allié au sein de l'OTAN. Je souhaiterais savoir ce qu'il en est à cet égard.

La licence d'exportation a-t-elle entre-temps été délivrée? A-t-on avancé dans la modification de la législation en la matière, afin que de telles situations ne puissent plus se reproduire à l'avenir?

06.02 Alexander De Croo, premier ministre: Je renvoie à mes réponses formulées au cours des séances plénières des 24 novembre et 1er décembre.

La réponse à la première question est négative. En outre, aucune démarche n'a été entreprise pour modifier la législation.

06.03 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): La réponse du premier ministre m'inquiète. Le gouvernement met un allié de l'OTAN en difficulté parce que certains partis du gouvernement tiennent leur idéologie en plus haute estime que nos engagements au sein de

moeten onze NAVO-verplichtingen nakomen. Ik denk dat u daar zelf ook achter staat. Geblokkeerd worden door dogma's van regeringspartijen maakt ons op het internationale toneel allesbehalve een betrouwbare partner. Ik raad u aan om er toch snel werk van te maken.

Ik heb alvast goed nieuws en ik heb dat ook in de plenaire vergadering gezegd. Er ligt een wetsvoorstel van ons op tafel dat kan helpen. Het is een letterlijke kopie van het voorstel dat u op tafel hebt gelegd en misschien zal dat meer succes hebben. Het is alleszins iets om verder van nabij op te volgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 55032087C van de heer Cogolati vervalt, vermits hij niet aanwezig is.

07 Questions jointes de

- Olivier Vajda à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "La cyberattaque à la zone de police Anvers" (55032106C)
- Michael Freilich à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La fuite de données à la police en raison d'un réseau mal sécurisé" (55032127C)
- Erik Gilissen à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "Le piratage de données à caractère personnel détenues par la police de Zwijndrecht" (55032152C)
- Erik Gilissen à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "Le piratage informatique de la ville d'Anvers" (55032611C)
- Erik Gilissen à Mathieu Michel (Digitalisation, Simplification administrative, Protection de la vie privée et Régie des Bâtiments) sur "Le piratage des systèmes de la ville de Diest" (55032628C)

07 Samengevoegde vragen van

- Olivier Vajda aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De cyberaanval op de politiezone Antwerpen" (55032106C)
- Michael Freilich aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het datalek bij de politie door een slecht beveiligd netwerk" (55032127C)
- Erik Gilissen aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De hacking van persoonsgegevens bij de politie van Zwijndrecht" (55032152C)
- Erik Gilissen aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De cyberhack van de stad Antwerpen" (55032611C)
- Erik Gilissen aan Mathieu Michel (Digitalisering, Administratieve Vereenvoudiging, Privacy en Regie der Gebouwen) over "De hack van de stad Diest" (55032628C)

07.01 **Olivier Vajda** (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, la zone de police de Zwijndrecht, en province d'Anvers, a fait l'objet d'une attaque informatique. Un pirate s'est introduit dans le système et a divulgué des milliers de plaques d'immatriculation, des amendes pour excès de vitesse ainsi que des procès-verbaux.

Selon *VTM Nieuws* et *Het Laatste Nieuws*, qui rapportaient l'information fin novembre, il semblait s'agir de l'une des plus grandes fuites de données publiques en Belgique. Le pirate aurait eu accès à des données récoltées entre 2006 et septembre 2022. Selon les médias, il aurait tenté d'extorquer de l'argent à la police en téléchargeant une copie des données et en les publiant sur internet.

Ce *modus operandi* nous rappelle certaines cyberattaques à l'encontre du secteur hospitalier. Voici quelques mois, j'avais posé une question similaire à votre collègue de la Santé concernant le réseau hospitalier Vivalia suite à une attaque qui avait paralysé les

l'alliance atlantique. Cette attitude ne fait pas de la Belgique un partenaire fiable sur la scène internationale.

Quoi qu'il en soit, nous avons déposé une proposition de loi pour remédier à cette situation. Il s'agit d'une copie littérale de la proposition que le premier ministre a lui-même déposée précédemment.

07.01 **Olivier Vajda** (Ecolo-Groen): Een hacker heeft ingebroken in het computersysteem van de politiezone Zwijndrecht en is erin geslaagd snelheidsboetes en de bijbehorende nummerplaten te lekken. Volgens *Het Laatste Nieuws* gaat het hier over een van de grootste datalekken bij de overheid ooit in ons land. De hacker kon naar verluidt gegevens van 2006 tot 2022 inkijken en probeerde de politie geld af te persen door die gegevens online te zetten.

Dit doet denken aan soortgelijke

soins de santé en province de Luxembourg.

Les menaces informatiques de ce type sont appelées à se répéter, avec à chaque fois la protection des données personnelles des citoyens belges qui se retrouve dans la balance.

Monsieur le premier ministre, quelle a été la réponse du Centre pour la cybersécurité face à cette attaque? Comment les polices locales sont-elles outillées face aux menaces informatiques et au chantage qui en découle? La protection informatique des services de l'État, des services de police ou des services publics en règle générale, fera-t-elle l'objet d'un renforcement prochain? Une procédure d'urgence est-elle envisagée pour soutenir immédiatement les services touchés par une cyberattaque?

07.02 Erik Gilissen (VB): Mijn vragen liggen in de lijn van die van de heer Vajda, dus omwille van de efficiëntie verwijs ik naar de schriftelijke versie ervan.

De server van de politie van Zwijndrecht werd gehackt. Dat ging blijkbaar erg gemakkelijk omdat het systeem heel slecht beveiligd was. Het paswoord was zo zwak dat het zonder al te veel moeite kon worden geraden. Van tweestepsverificatie was geen sprake.

De hackers hebben de gegevens op het internet geplaatst waardoor gevoelige documenten en persoonlijke data zomaar te grabbel werden gegooid. Uitgelezen smartphones en ook beelden van ANPR-camera's werden publiek beschikbaar gemaakt. Het datalek heeft de privacy aangetast van iedereen die in contact kwam met de lokale politiezone.

Blijkbaar is er onvoldoende controle door het CCB op de IT-systemen van politiezones en worden zij ook onvoldoende ondersteund bij de beveiliging van hun systemen.

Het is hallucinant dat de overheid ons aanmaant om voorzichtig om te springen met de beveiliging van onze gegevens, maar dat diezelfde overheid onze gegevens onvoldoende beschermt. Hoe kan u dit verantwoorden?

Welke conclusies trekt u uit dit incident?

Welke maatregelen gaat u treffen om de beveiliging van persoonlijke digitale gegevens die worden opgeslagen door politiezones, te garanderen?

Door de nakende uitrol van de digitale portefeuille, wordt beveiliging van persoonsgebonden gegevens des te belangrijker. Hoe gaat u de beveiliging hiervan kunnen verzekeren in het licht van deze datalek?

Hoe zit het met de beveiliging van persoonlijke gegevens die zijn opgeslagen bij de lokale besturen?

We kunnen vaststellen dat het ene na het andere lokale bestuur te maken krijgt met hacking van hun digitale systemen. Dit was recent

aanvallen op de ziekenhuissector, zoals die op Vivalia. Bij elk van dergelijke aanvallen worden persoonsgegevens van burgers bedreigd.

Hoe heeft het Centrum voor Cybersecurity gereageerd? Hoe is de lokale politie uitgerust om met cyberdreigingen om te gaan? Zal de IT-beveiliging van overheidsdiensten in het algemeen in de nabije toekomst aangescherpt worden? Wordt er een noodprocedure overwogen om diensten die door een cyberaanval getroffen zijn, te ondersteunen?

07.02 Erik Gilissen (VB): *Le serveur de la police de Zwijndrecht a été piraté. La sécurité et le mot de passe étaient faibles et aucune vérification en deux étapes n'était prévue. La fuite des données a porté atteinte à la vie privée de toute personne entrée en contact avec la zone de police locale. Apparemment, le CCB n'exerce pas un contrôle suffisant sur les systèmes informatiques des zones de police et ces dernières ne sont pas suffisamment soutenues dans la sécurisation de leurs systèmes. Comment le premier ministre peut-il justifier ce manque de sécurité? Quelles conclusions en tire-t-il? Comment la sécurité du portefeuille numérique sera-t-elle garantie? Qu'en est-il de la sécurisation des données personnelles au sein des pouvoirs locaux?*

Plusieurs incidents de piratage de systèmes numériques de pouvoirs locaux ont eu lieu récemment. Après Anvers et Zwijndrecht, Diest est la nouvelle victime. À chaque fois, le service public est mis à mal. Les données personnelles de nombreux citoyens sont également compromises. Comment le premier ministre peut-il encore garantir leur vie privée? Comment va-t-il empêcher que ces incidents se reproduisent? Quand pouvons-nous attendre ces mesures? Quel soutien est-il prévu dans l'inter-

het geval in Zwijndrecht en in Antwerpen. Nu werden ook in de stad Diest de digitale systemen van de stad lamgelegd. Niet enkel de stadsdiensten, maar ook de bibliotheek, de scholen en het cultuurcentrum ondervonden problemen. Het is de derde keer in enkele maanden tijd dat een Belgische overheidsinstantie gehackt wordt.

Telkenmale kwam de publieke dienstverlening in het gedrang. De loketdiensten konden niet naar behoren functioneren, er konden geen afspraken worden gemaakt, het was onmogelijk om e-mails te beantwoorden of te ontvangen en ook de software die nodig is om inwoners digitaal voort te helpen, was ontoegankelijk. Persoonlijke gegevens werden onvoldoende beschermd.

Gevoelige gegevens van talrijke burgers worden bij elke hack in gevaar gebracht. Hoe kan u de privacy van deze burgers nog garanderen?

Welke maatregelen gaat u nemen om dergelijke hacks op de digitale systemen van openbare dienstverleners te voorkomen?

Welke bijkomende bescherming en controle gaat u voorzien voor de digitale systemen van openbare dienstverleners?

Wanneer mogen we die maatregelen verwachten?

Welke ondersteuning gaat u in tussentijd voorzien?

De stad Antwerpen is begin december het slachtoffer geworden van een hack op de digitale toepassingen van de administratie. Zowel het mailverkeer als de afspraak- en reservatiesystemen voor diverse diensten, werden onderbroken. Burgers konden hierdoor geen afspraak maken en aan de loketten was slechts een beperkte dienstverlening mogelijk.

De stad gaat ervan uit dat hun digitale toepassingen werden gehackt met kwaadaardige software, die kwetsbaarheden in digitale systemen opspoot en die toelaat een systeem geheel of gedeeltelijk te vergrendelen.

Kan u verzekeren dat de privacy van burgers niet in het gedrang is gekomen bij deze hack en dat er geen persoonlijke gegevens werden buit gemaakt?

Cyberaanvallen op openbare diensten komen steeds vaker voor, hebt u kennis van de toename ervan?

Openbare dienstverleners blijken slecht bestand te zijn tegen cyberhacks, hoe verklaart u dat?

Welke controles worden uitgevoerd op de veiligheid van deze digitale toepassingen, alvorens zij in gebruik worden genomen en meent u dat hierin verbetering mogelijk is?

Op welke ondersteuning vanuit de federale overheid kunnen zij rekenen?

Wat gaat u ondernemen om het lamleggen van de administratie van openbare instellingen en lokale overheden in de toekomst te voorko-

valle?

La ville d'Anvers a subi un piratage des applications numériques de l'administration. Le service a de ce fait été sérieusement compromis. La ville suppose qu'elle a été piratée avec un logiciel malveillant qui détecte les failles des systèmes numériques et les utilise pour verrouiller intégralement ou partiellement le système. Le premier ministre peut-il garantir qu'aucune donnée personnelle n'a été saisie? Les cyberattaques contre les services publics sont-elles en augmentation? Pourquoi les prestataires de services publics y résistent-ils si mal? Comment les nouveaux systèmes sont-ils contrôlés? Comment l'autorité fédérale soutient-elle les autorités locales? Quelles actions pouvons-nous attendre et quel est le calendrier?

men?

Welke acties mogen we verwachten en welk tijdsplan voorziet u hiervoor?

07.03 Alexander De Croo, premier ministre: Monsieur le président, il est clair qu'une bonne stratégie de cybersécurité requiert un effort de tout le monde. C'est une combinaison d'efforts fournis par la population, par les entreprises, par les autorités locales, régionales et fédérales. Cela ne fonctionne bien que si tout le monde collabore bien. Évidemment, la première responsabilité réside chez les responsables de la gestion des réseaux.

Ik betreur uiteraard dat persoonlijke en gevoelige informatie werd gelekt. Blijkbaar werd in een bepaalde politiezone informatie die enkel bewaard wordt voor gerechtelijke en politieke databanken, ook opgeslagen op een administratief netwerk van de lokale politiezone, wat absoluut niet de bedoeling kon zijn.

L'enquête est toujours en cours et la responsabilité en incombe à la ministre des Affaires étrangères. Je voudrais lui donner la possibilité d'attendre les résultats de l'analyse et de communiquer sur cette base. Il est question de police locale; évidemment, il y a aussi une responsabilité à ce niveau.

Het Centrum voor Cybersecurity België (CCB), waar ik bevoegd voor ben, heeft zelf niet de taak om de veiligheid van netwerken te organiseren. Het CCB zorgt voor de implementatie van de nationale cyberstrategie. Daarbij verspreidt het richtlijnen, adviezen en waarschuwingen. Het CCB zal altijd proberen de getroffen organisaties zo goed mogelijk te ondersteunen. De prioriteit gaat ook steeds uit naar organisaties van vitaal belang.

Le CCB met aussi à disposition son expertise en cybersécurité auprès des entités locales. J'ai vu aussi que le gouvernement flamand avait pris des mesures pour soutenir les autorités locales - par exemple proposer plus d'audits de cybersécurité. Il est aussi possible d'organiser des *war rooms* quand il y a de tels incidents dans les communes. J'ai vu qu'ils travaillaient ensemble avec le CCB à ce sujet-là.

Ik geef even de inspanningen van de regering inzake cyberveiligheid mee. Er hebben een groeipad gedefinieerd voor het CCB, waarbij de capaciteit van het CCB steeds zal worden aangepast aan de almaar grotere cyberdreigingen. In totaal zal in deze legislatuur meer dan 50 miljoen euro extra worden geïnvesteerd. We kunnen nooit voor 100 % cyberveiligheid zorgen, maar sinds enkele maanden prijkt ons land bijvoorbeeld helemaal bovenaan in de internationale *cybersecurity index* van BitSight. Natuurlijk behoudt een land die plaats alleen zolang er geen groot incident gebeurt, maar over het algemeen

07.03 Eerste minister Alexander De Croo: Een degelijke cyberveiligheidsstrategie vereist een inspanning van ons allemaal, maar in eerste instantie zijn de netwerkbeheerders verantwoordelijk.

Je regrette évidemment que des informations personnelles et sensibles aient été divulguées. Apparemment, des informations conservées à l'usage de banques de données judiciaires et policières ont également stockées sur un réseau administratif de la zone de police locale, ce qui n'est pas censé se produire.

Het onderzoek, dat onder de bevoegdheid van de minister van Buitenlandse Zaken valt, is nog aan de gang. We moeten de resultaten ervan afwachten. Ook de lokale politie heeft hierin een verantwoordelijkheid.

Le CCB n'organise pas la sécurité des réseaux. Il est chargé de mettre en œuvre la cyberstratégie nationale. À cet égard, il diffuse des directives, des avis et des avertissements. Il soutient également le mieux possible les organisations touchées, en donnant la priorité aux organisations vitales.

Het CCB biedt zijn expertise ook aan de lokale besturen aan.

Nous avons défini une trajectoire de croissance pour le CCB, qui se développera au même rythme que la cybermenace. Au total, un montant supplémentaire de plus de 50 millions d'euros sera investi au cours de cette législature. Une cybersécurité à 100 % est une illusion, mais notre pays figure

wordt België aangezien als een land dat bij de beter beschermde landen behoort op het gebied van cybersecurity. Nogmaals, 100 % veiligheid bestaat niet.

Een andere vraag betreft de concrete betrokkenheid van het CCB bij incidenten. Het CCB is door de lokale politie van Zwijndrecht via e-mail geïnformeerd. Daarop heeft het CCB aanbevelingen om het incident te behandelen, samen met rechtstreekse contactgegevens voor extra informatie verstuurd. Bij de stad Antwerpen heeft de digitale dienstverlener van de stad een aantal private partners ingeschakeld. Een van die partners coördineerde de incident-responseactiviteiten. De hulp van het CCB werd ingeroepen en ook het Cyber Emergency Response Team (CERT) werd ter plaatse gestuurd.

depuis quelques mois en tête de liste de l'indice international de cybersécurité de BitSight. Même si nous ne pourrions nous maintenir à cette place qu'aussi longtemps qu'aucun incident majeur ne se produit, nous faisons néanmoins partie des pays les mieux sécurisés.

Une autre question concerne le rôle concret du CCB en cas d'incidents. Le CCB a été informé par courriel par la police locale de Zwijndrecht. Le CCB a répondu en formulant des recommandations et en fournissant des coordonnées directes. La ville d'Anvers a par ailleurs fait appel à des prestataires de services privés. L'un de ces partenaires a coordonné les activités de réaction en cas d'incident. Le Cyber Emergency Response Team (CERT) a également été envoyé sur place.

07.04 Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de vos réponses. J'entends que des initiatives locales sont en train d'être prises et que la ministre des Affaires étrangères est chargée de la cybersécurité lorsqu'elle revêt – comme c'est le cas en l'occurrence – un aspect international. Cette thématique doit être orientée par une stratégie. Pour ce faire, le gouvernement s'est accordé au sujet des investissements nécessaires. D'une certaine façon, elle constitue la prochaine guerre que votre gouvernement devra livrer.

Pour preuve, après le piratage en novembre, le 6 janvier dernier, une nouvelle cyberattaque a ciblé la Ville d'Anvers. Quatre jours plus tard, une vente d'œuvres de Banksy en a aussi fait les frais. Le même jour, le groupe postal britannique Royal Mail a été contraint de suspendre ses envois à l'international car il venait d'être victime d'une cyberattaque du groupe russophone Lockbit. Le 19 janvier encore, un commerce de Dison, en province de Liège, fut obligé de fermer ses portes à cause d'un hacker russe qui lui réclamait 150 000 euros. Bref, pas une semaine ne se déroule sans que la question de la cyberattaque ne soit posée ou que des cyberattaques ne soient signalées dans la presse. D'où de sérieux problèmes de sécurité, notamment du côté des hôpitaux, comme à Vivalia en province de Luxembourg. De même, la sécurité financière est menacée aussi bien dans le secteur public que pour le privé.

Le gouvernement a confirmé que la cybersécurité faisait partie de ses priorités – et c'est très bien. Dans le même temps, le secrétaire d'État Mathieu Michel a développé une note de politique générale ambitieuse visant le "tout au numérique", qui pose évidemment la question de la cybersécurité. En outre, et c'est peut-être encore plus important, le ministre de la Santé Vandenbroucke a inclus la numérisation des données des patients parmi ses priorités politiques. Je suis d'accord

07.04 Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Er werden onmiddellijke lokale initiatieven genomen. De minister van Buitenlandse Zaken is belast met cyberveiligheid als er sprake is van een internationale dimensie. U coördineert de cyberveiligheidsstrategie. Een dergelijke strategie is noodzakelijk. U hebt de middelen uitgetrokken die nodig zijn om die prioriteit van de regering te verwezenlijken. De dreiging van morgen schuilt in cyberaanvallen, waardoor onder meer de veiligheid van het financiële en het gezondheidsstelsel aan het wankelen gebracht kunnen worden. De staatssecretaris voor Digitalisering en de minister van Volksgezondheid zetten maximaal in op het digitale, maar de veiligheid moet wel verzekerd zijn.

en ce qui concerne l'efficacité qui en découle, mais il faut rester attentif à la question de la sécurité.

07.05 Erik Gilissen (VB): Mijnheer de premier, dank u voor uw antwoorden. U merkt op dat België een van de beter beveiligde en beschermde landen is in de Global Cybersecurity Index. Ik merk echter dat de intervallen tussen mijn vragen hierover steeds korter worden. Ik kom dus tot de vaststelling dat er soort gewenning optreedt door de diverse cyberveiligheidsincidenten. Het zijn er immers wel wat: hacking van overheidsservers, DDoS-aanvallen, hacking, ransomware bij de gemeentebesturen van Antwerpen, Diest en Luik; hacking van ziekenhuizen, gegevenslekken bij de politie van Zwijndrecht door het gebruik van een zwak wachtwoord. Wie weet hoeveel aan de overheid gerelateerde diensten in hetzelfde bedje ziek zijn! Ik weet het niet, maar u zou het wel moeten weten, mijnheer de premier. Voorts waren er ook de hacking van Defensie en de verkoop van gegevens van cliënteel van een bank. Er waren destijds zelfs lekken in de beveiliging van de covidscanapplicatie. Dat is waarschijnlijk nog maar het topje van de ijsberg. Van hoeveel gevallen van hacking en datalekken zijn we ons zelfs niet bewust?

We moeten dringend werk maken van een betere beveiliging van de gegevens van burgers en bedrijven. U zegt dat er meer budget aan wordt besteed en dat er werk van wordt gemaakt. Dat is ook nodig. Hacking en ransomware kosten onze bedrijven handenvol geld. Heel wat kleine ondernemingen gaan zelfs failliet door de gevolgen van de cybercriminaliteit. Drie op de vier bedrijven zouden al te maken hebben gekregen met cybercriminaliteit. De kostprijs van de hacking in Antwerpen zou maar liefst 70 miljoen euro bedragen. De vivaldiregering wil inzetten op een verdere digitalisering en digitale portefeuilles en nog meer gegevens in databases stoppen, terwijl de beveiliging al te vaak niet serieus wordt genomen. U zou eerst werk moeten maken van een degelijke beveiliging, alvorens u verder gaat met de digitalisering van een heleboel zaken. Zorg voor een solide basis en laat beveiligingscontroles uitvoeren, zorg voor een snelle blokkering van websites en IP-adressen die gebruikt worden voor cybercriminaliteit en ransomware. Doe audits en stuur een omzendbrief naar de diverse overheidsdiensten om hen erop te wijzen dat het gebruik van zwakke wachtwoorden niet door de beugel kan. Hoe kan men van de bevolking verwachten dat ze de overheid gegevens toevertrouwt, als de beveiliging zo lek is als een zeef?

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 55032164C van de heer De Roover wordt ingetrokken.

08 **Samengevoegde vragen van**

- **Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De versterking van het Europees Parlement" (55032192C)**

- **Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De zetel van het Europees Parlement" (55032193C)**

- **Anneleen Van Bossuyt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De toespraak tijdens de viering van de 70ste verjaardag van het Europees Parlement" (55032195C)**

08 **Questions jointes de**

- **Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le renforcement du Parlement européen" (55032192C)**

07.05 Erik Gilissen (VB): Le premier ministre attire l'attention sur le fait que notre pays est bien sécurisé. Cependant, les incidents se multiplient et on assiste à une sorte d'accoutumance. Qui sait combien de services publics constituent des cibles faciles? Je ne le sais pas mais le premier ministre devrait le savoir. De combien de cas de piratage et de fuite de données n'avons-nous même pas conscience?

Nous devons d'urgence renforcer notre sécurisation. Le gouvernement investit dans cette sécurisation et c'est nécessaire. Le piratage et les rançongiciels coûtent énormément d'argent à nos entreprises, au point de mener de nombreuses petites entreprises à la faillite. Trois entreprises sur quatre auraient déjà été confrontées à de la cybercriminalité. Le piratage d'Anvers devrait coûter pas moins de 70 millions d'euros.

Le gouvernement souhaite toujours plus de numérisation mais est incapable de garantir la sécurité des systèmes existants. Dans un premier temps, il faudra s'atteler à une sécurisation en profondeur. Comment peut-on attendre de la population qu'elle confie des données aux autorités si cette sécurisation ressemble à une passoire?

- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le siège du Parlement européen" (55032193C)

- Anneleen Van Bossuyt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le discours prononcé à l'occasion de la célébration du 70ème anniversaire du Parlement européen" (55032195C)

08.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de premier, mijn vragen over het Europees Parlement waren al eerder ingediend, nog voor de recente schandalen zijn losgebarsten.

Mijn eerste vraag gaat over een speech die u gegeven heeft naar aanleiding van de zeventigste verjaardag van het Europees Parlement. In Straatsburg hield u een toespraak waarin u onder andere pleitte voor een versterking van het Europees Parlement. Meer zelfs, u zei dat het Europees Parlement Europa's eerste instelling moet worden. Dat vind ik bijzonder. Wat bedoelt u daarmee? Bedoelt u dat het Europees Parlement wetgevend initiatiefrecht moet krijgen? Bedoelt u daarmee dan ook dat de Raad van ministers ondergeschikt moet worden aan het Europees Parlement?

Ik ben zeker bevreesd over hoe u dat zou willen invullen als u in de speech zegt dat de conferentie over de toekomst van Europa ons een uitstekende basis heeft gegeven voor het bespreken van de veranderingen die we nodig hebben. Dan val ik helemaal van mijn stoel. Wat is er immers uit die conferentie over de toekomst van Europa gekomen? Een 'spitzenkandidaten-proces' transnationale kieslijsten, ... Dat vindt u blijkbaar een uitstekende basis om over de versterking van het Europees Parlement te spreken. Dat zijn een aantal zaken die mij zorgen baren.

Ik heb al een aantal vragen daarover gesteld. Hoe ziet u de versterking van het Europees Parlement dan? Wat bedoelt u als u zegt dat het Europees Parlement de eerste instelling moet worden? Het is natuurlijk allemaal heel mooi om dat te zeggen als u daar voor de instellingen staat, maar hoe ziet u dat dan precies?

U weet zonder enige twijfel ook dat er een verdragswijziging voor nodig is. Wat is het standpunt van België over een verdragswijziging? U sprak daar als premier van België. Is het ook het standpunt van deze regering dat het Europees Parlement versterkt moet worden?

Dat was een eerste reeks vragen.

Tijdens die toespraak viel het op dat u uw speech enkel in het Engels en het Frans heeft gegeven. U hebt daar geen woord Nederlands gesproken, ook geen woord Duits. Dat zijn de twee andere officiële landstalen. Engels is bij mijn weten geen officiële landstaal van België. Het motto van de Europese Unie is toch "eenheid in verscheidenheid". Die eenheid in verscheidenheid blijkt dan toch niet uit uw speech. Taal is toch de meest directe uiting van onze cultuur. Daarom is uw keuze om enkel in het Engels en Frans te spreken toch opvallend.

Vandaar mijn vraag: vanwaar uw keuze om als Nederlandstalige, Belgische premier alleen te spreken in het Engels en het Frans en niet in de andere landstalen?

Tijdens uw speech beweerde u ook dat er maar één demos is in de Europese Unie. Is dat zo? Is er maar één demos, één volk in de

08.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Dans un discours prononcé à Strasbourg à l'occasion du 70e anniversaire du Parlement européen, le premier ministre a déclaré que le Parlement européen devait devenir la première institution de l'Europe. Entend-il par là que le Parlement européen devrait disposer d'un droit d'initiative législative et que le Conseil des ministres devrait lui être subordonné? Il a également déclaré que la Conférence sur l'avenir de l'Europe nous avait fourni une excellente base de discussion pour les changements qui seront nécessaires, mais les thèmes abordés lors de cette conférence concernaient notamment le processus des *Spitzenkandidaten* (candidats têtes de liste) et les listes électorales transnationales.

Estime-t-il que ces sujets constituent une excellente base de discussion? Quelle est sa vision précise du renforcement du Parlement européen? Que pense la Belgique de la modification du traité requise à cet effet? Le premier ministre s'est-il fait le porte-parole de notre gouvernement? Par ailleurs, il ne s'est exprimé, dans son discours, qu'en anglais et en français, et non en néerlandais et en allemand. Est-ce un bel exemple de "l'unité dans la diversité"?

Pourquoi avez-vous choisi de ne prononcer un discours qu'en français et en anglais en tant que premier ministre belge néerlandophone?

Dans son discours, le premier ministre a déclaré que l'Union européenne n'était composée que d'un peuple. Est-ce le cas? À nouveau, pourquoi invoquez-vous la devise "L'unité dans la diversité"?

Europese Unie? Vanwaar dan het motto 'eenheid in verscheidenheid'? Dat lijkt mij haaks te staan op die ene demos in de Europese Unie. Ik weet dat een vertegenwoordiger van uw partij er in het Europees Parlement voor pleit om allemaal onze nationale identiteit in te ruilen voor een Europese identiteit. Ik denk echter niet dat dit Europa veel dichterbij de burger zal brengen.

Een derde reeks vragen heeft te maken met de zetel van het Europees Parlement. De Europese Rekenkamer heeft al meermaals berekend dat de maandelijkse verhuur naar Straatsburg meer dan 100 miljoen per jaar kost. Er gaan veel stemmen op om te voorzien in één vergaderplaats voor het Europees Parlement, in Brussel. Daar werden al regelmatig initiatieven voor genomen, maar zoals u weet stelt Frankrijk zijn veto. Het Europees Parlement wil nu een stap verder zetten in het verstevigen van zijn positie in Straatsburg door de aankomende aankoop van een gebouw. Prijskaartje: een slordige 26 miljoen euro voor een extra gebouw in Straatsburg. Dat dit alleen al wordt overwogen, is voor ons onbegrijpelijk. Wat is het standpunt van België hierover wanneer dit op de Raad komt? Welke positie zal België innemen? Zal België zich hiertegen verzetten?

08.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Van Bossuyt, ik ben een meertalige Belg. Ik ben in het Nederlands naar school geweest, dat is juist. Ik ben opgegroeid in Vlaanderen, dat is correct. Ik ben ook opgegroeid in Brussel en heb ook een deel van mijn leven op andere plaatsen in de wereld doorgebracht. Of dit mij moet beperken in de talen die ik bij een officiële instantie moet spreken? Nee, ik hoop dat niet. Als ik spreek voor de Verenigde Naties doe ik dat voor negentig procent in het Engels. Waarom doe ik dat zo? Dat is de taal die iedereen begrijpt.

Een aantal Franstaligen wijst mij erop te leven in een land waar er Frans wordt gesproken en dus zou ik voor de Verenigde Naties enkel Frans moeten spreken. Sorry, dat is niet mijn mening. Ik gebruik de taal waarin ik mij het best verstaanbaar kan maken.

Ik heb in Straatsburg gesproken. Ik heb er Frans en Engels gesproken, wat twee van de werktalen zijn waarin vaak wordt gewerkt in de Europese Unie. Ik stel vast dat de heer Bettel die ook in een meertalig en zelfs in een drietalig land woont, enkel in het Frans heeft gesproken.

08.03 **Sander Loones** (N-VA): (...).

08.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Laat mij nu eens uitspreken!

08.05 **Sander Loones** (N-VA): (...).

De **voorzitter**: Mijnheer Loones, u moet de eerste minister laten antwoorden.

08.06 Eerste minister **Alexander De Croo**: De zaak ligt duidelijk erg gevoelig bij de N-VA. Als iemand geen *Vlaemsch* spreekt, is hij blijkbaar geen Vlaming. Weet u, ik ben een even goede Vlaming als u. U zult niet bepalen wat een goede Vlaming is.

La Cour des comptes européenne a déjà calculé à plusieurs reprises que le déménagement mensuel vers Strasbourg coûtait plus de 100 millions d'euros par an, mais la France met son veto à un déménagement à Bruxelles. Le Parlement européen souhaite à présent acquérir un bâtiment supplémentaire à Strasbourg pour près de 26 millions d'euros. La Belgique s'y opposera-t-elle?

08.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: En tant que Belge polyglotte ayant des racines flamandes, j'ai également passé une partie de ma vie dans d'autres endroits du monde. J'espère que ces éléments ne représentent pas une restriction quant aux langues que je dois parler dans le cadre d'une instance officielle. Aux Nations Unies, je parle l'anglais 90 % du temps, car c'est la langue que tout le monde comprend. Les francophones me demandent parfois pourquoi je ne parle donc pas le français.

J'utilise la langue dans laquelle je peux le mieux me faire comprendre. Je constate que M. Bettel, qui habite également dans un pays multilingue, s'est exprimé uniquement en français.

08.06 **Alexander De Croo**, premier ministre: Manifestement, il s'agit d'un point très sensible pour la N-VA. Pour certains, ceux qui

Onze meertaligheid is net onze sterkte. Ik heb daar inderdaad gesproken in het Engels en in het Frans, omdat dat nu eenmaal de talen zijn waarvan ik de meeste zekerheid had dat de meerderheid mij zou begrijpen, zonder een vertaling nodig te hebben.

De vertaling werkt heel goed, maar de finesses van wat iemand verklaart, komen nu eenmaal beter naar voren als men de taal gebruikt waarvoor de meerderheid van de assemblee geen vertaling nodig heeft.

Ik had ook in het Duits kunnen spreken. Dat is waar. Ik heb dat niet gedaan, hoewel Duits een van de officiële talen is. Ik had mijn toespraak in het Duits kunnen houden.

Alleen u hecht daaraan echter belang. Belangrijk is immers dat iemand zijn boodschap kan brengen.

Wij zijn een land van heel veel meertalige mensen. Dat wij heel vlot met talen omspringen en dat wij gemakkelijk omschakelen van het Nederlands naar het Frans, is altijd de sterkte geweest van ons land. De heer Hedeboom is daarvan een van de beste voorbeelden in het Parlement. Ik probeer dat ook te doen, maar zal dat nooit zo goed kunnen als de heer Hedeboom.

Een en ander is echter heel sprekend voor u. Ik krijg in Straatsburg de gelegenheid om te spreken voor het hele Europees Parlement. U concentreert zich echter op de vraag in welke taal ik daar heb gesproken. Het belangrijkste is nochtans dat ik een boodschap kon overbrengen.

U zou dat als een podium willen gebruiken, om een soort militantisme rond het Nederlands te beoefenen. Eerlijk gezegd, ik zie dat niet op die manier.

Mijnheer De Roover, wij mogen daarover een verschillende mening hebben. Dat mag.

08.07 Peter De Roover (N-VA): (...)

08.08 Eerste minister **Alexander De Croo**: Het is nu eenmaal de gewoonte dat men in een internationale omgeving de taal spreekt waarvan men weet dat de meerderheid van de aanwezigen in de zaal ze rechtstreeks zal begrijpen. Ik heb de indruk dat mijn boodschap daar ook is overgekomen.

U wilt mij er hier toch niet beschuldigen dat ik het Nederlands niet zou gebruiken? Bij de gelegenheden waar dat kan, doe ik dat. Als men voor een parlement staat waarvan men weet dat meer dan 80 % van de toehoorders het niet rechtstreeks begrijpt als men Nederlands spreekt, moet men het via vertaling doen.

En ja, ik had inderdaad de mogelijkheid het ook in andere talen te doen, maar ik heb van de gelegenheid gebruikgemaakt om de boodschap rechtstreeks over te brengen.

Mevrouw Van Bossuyt, eerlijk gezegd, ik herinner mij niet dat ik het begrip "één demos" gebruikt heb. Ik heb dat absoluut niet gezegd. Ik

ne parlent pas le flamand ne sont apparemment pas des Flamands, mais je suis un aussi bon Flamand que M. Loones. Ce n'est pas lui qui déterminera ce qu'est un bon Flamand. Notre multilinguisme est justement notre force. Les subtilités du discours d'un orateur sont tout simplement mieux mises en avant lorsqu'il utilise la langue pour laquelle la majorité de l'assemblée n'a pas besoin de traduction. Il est en effet essentiel qu'il puisse faire passer son message. Il est frappant de constater qu'alors que j'ai eu l'occasion de m'exprimer devant l'ensemble du Parlement européen à Strasbourg, certains membres de cette commission se concentrent sur la question de savoir dans quelle langue je l'ai fait plutôt que sur le message que j'ai transmis. Il est en effet d'usage, dans un environnement international, de s'exprimer dans la langue dont on sait que la majorité des personnes présentes dans la salle la comprennent directement. Je crois d'ailleurs que mon message y est bien passé.

08.08 Alexander De Croo, premier ministre: D'ailleurs, lorsque l'occasion le permet, je parle néerlandais.

En réponse à Mme Van Bossuyt, je ne me souviens pas avoir utilisé le concept "un seul *demos*" ou "un seul peuple". Je ne plaide absolument pas en faveur d'une seule identité européenne, ni en faveur d'un seul peuple européen ou d'une sorte de modèle européen unique. La force de l'Europe est justement la chance qu'elle accorde à la diversité.

En ce qui concerne le renforce-

pleit absoluut niet voor één Europese identiteit. Onze identiteit is een zeer gelaagde identiteit. Voor sommigen is taal belangrijk. Voor u bijvoorbeeld; u maakt dat zeer duidelijk. Voor anderen zijn andere zaken belangrijk. Maar ik heb nergens gepleit voor één Europees volk of een soort Europese eenheidsworst. Absoluut niet. Waar Europa precies sterk in is, is in het feit dat men er diversiteit een kans geeft. En de definitie van diversiteit is een zeer brede definitie.

Wat een sterkere rol voor het Europese Parlement betreft, heb ik niet gepleit voor een verdragswijziging. Ik heb wel aangegeven dat er binnen het huidige verdrag best heel veel mogelijk is. Ik heb wel verwezen naar de uitkomst van de Conferentie voor de Toekomst van Europa, dat is juist. Daarin wordt ook gesproken over het verdiepen van het democratische karakter van de Unie. Zoals afgesproken is, zal nu worden nagegaan hoe een antwoord op deze aanbeveling kan worden gegeven.

Een verdragswijziging is niet uitgesloten, maar is in mijn ogen niet het eerste antwoord. Binnen het huidige verdrag kan heel veel.

Over de vastgoedplannen van het Europees Parlement in Frankrijk zal ik mij niet uitspreken. Die vraag kunt u stellen aan de Fransen. Ik ben mij er wel van bewust dat wij als gastland van de Europese instellingen een belangrijke verantwoordelijkheid hebben. Het gaat daarbij niet over het creëren van concurrentie met Straatsburg en Luxemburg, maar wel over het ervoor zorgen dat Brussel aantrekkelijk genoeg blijft. Daarom heeft de federale regering ook de basis gelegd voor een plan met horizon 2030 inzake de Europese wijk.

Over het Paul-Henri Spaakgebouw is een *concours* gelanceerd na de vaststelling dat het gebouw niet meer voldeed op veiligheidsvlak en op energetisch vlak. Dat werd in 2020 uitgeschreven, en het blijkt door de pandemie en enige juridische complicaties wat vertraging te hebben opgelopen. Samen met het Brussels Parlement proberen we een open en constructieve dialoog te hebben met het Europees Parlement om zo snel tot beslissingen te komen.

ment du rôle du Parlement européen, je n'ai pas plaidé pour une modification du traité, mais j'ai plutôt souligné que beaucoup de choses sont possibles dans le cadre du traité actuel. J'ai également fait référence aux résultats de la Conférence sur l'avenir de l'Europe, qui portent également sur l'approfondissement du caractère démocratique de l'UE. Comme convenu, nous allons maintenant examiner comment répondre à cette recommandation. Une modification du traité n'est pas exclue, mais à mon sens, ce n'est pas la première réponse.

Je ne m'exprimerai pas sur les projets immobiliers du Parlement européen en France. Nous ne devons pas créer de concurrence avec Strasbourg et Luxembourg, mais veiller à ce que Bruxelles reste suffisamment attractive. C'est pourquoi le gouvernement fédéral a jeté les bases d'un plan à l'horizon 2030 pour le quartier européen. Un concours a été lancé pour le bâtiment Paul-Henri Spaak lorsqu'il a été déterminé que le bâtiment n'était plus adéquat en termes de sécurité et d'énergie. Ce projet a été retardé en raison de la pandémie et de complications juridiques. Avec le Parlement bruxellois, nous essayons d'avoir un dialogue ouvert et constructif avec le Parlement européen afin de parvenir rapidement à des décisions.

08.09 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Mijnheer de premier, u spreekt zichzelf tegen wat de taalkwestie betreft. U hebt gezegd dat meertaligheid een troef en dat is absoluut ook zo. In uw plaats zou ik daarvan gebruikmaken in meertalige fora die zich daartoe lenen. U doet dat echter niet. U hebt ook gezegd dat het motto 'eenheid in verscheidenheid' de Europese Unie siert, maar ook dat toont u niet, hoewel u eerste minister bent van een land met meerdere officiële landstalen. U hebt het Nederlands geminimaliseerd als zou het een militantentaal zijn.

08.09 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Le premier ministre se contredit lui-même en ce qui concerne la question de la langue. Le multilinguisme est en effet un grand atout, mais il ne l'utilise pas dans les forums multilingues qui s'y prêtent. Il réduit le néerlandais à une langue de militants.

08.10 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...)

08.11 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): Dat hebt u wel gezegd! U zei: "Als men Nederlands spreekt, dan is men militant." Dat hebt u letterlijk gezegd! Ik raad u aan om wat u gezegd hebt te herbeluisteren. Met andere woorden, wanneer wij op meertalige fora waarop een vertaling

08.11 **Anneleen Van Bossuyt** (N-VA): J'estime que ces propos sont particulièrement dénigrants pour notre langue. Par ailleurs, il

wordt voorzien, Vlaams spreken, dan militeren wij volgens u. Het Nederlands is dus alleen een taal voor militanten. Ik vind dat bijzonder denigrerend ten aanzien van onze taal, die door veel Vlamingen wordt gesproken. Goed, u kunt dat op uw conto schrijven.

U bevestigt dat u een sterkere rol voor het Europees Parlement wilt. U beaamt ook dat u daarvoor de uitkomst over de Conferentie over de Toekomst van Europa als referentiepunt gebruikt. Dat vind ik eerlijk gezegd een angstaanjagende gedachte, want wij zijn geen voorstanders van transnationale kieslijsten met spitzenkandidaten enz. Ik meen dat we beiden geloven in de meerwaarde die de Europese Unie kan bieden, maar door zulke zaken zal Europa niet bewijzen een meerwaarde te zijn.

Wat die ene locatie voor het Europees Parlement betreft, moeten we te allen tijde ervoor zorgen dat die in Brussel komt. U hebt gezegd dat we niet mee kunnen beslissen over de aankoop van dat gebouw, maar ik denk dat dit wel mogelijk is. Als het budget voor het Europees Parlement wordt goedgekeurd op de Raad van ministers, kan België zeker ook een standpunt innemen. Op die manier hebben we zeker een zegje over de eventuele aankoop van een extra gebouw door het Europees Parlement.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 55032244C van de heer Wollants vervalt.

09 Questions jointes de

- Daniel Senesael à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La détention du travailleur humanitaire Olivier Vandecasteele en Iran" (55032417C)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'arrêt de la Cour constitutionnelle concernant le traité avec l'Iran" (55032507C)
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Olivier Vandecasteele" (55033483C)

09 Samengevoegde vragen van

- Daniel Senesael aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De detentie van de humanitaire hulpverlener Olivier Vandecasteele in Iran" (55032417C)
- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het arrest van het Grondwettelijk Hof over het verdrag met Iran" (55032507C)
- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Olivier Vandecasteele" (55033483C)

09.01 Daniel Senesael (PS): Monsieur le premier ministre, j'ai interpellé à plusieurs reprises les membres de votre gouvernement au sujet de la détention arbitraire d'Olivier Vandecasteele en Iran. Rappelez-vous: durant nos échanges lors de votre note de politique générale, j'avais souhaité aborder ce sujet avec vous, mais à l'époque, mes questions étaient restées sans réponse.

Vous le savez, notre assemblée a adopté jeudi dernier à l'unanimité une résolution visant à sa libération immédiate et inconditionnelle ainsi qu'à l'amélioration de ses conditions de détention. Nous connaissons tous et toutes sa situation dramatique et alarmante et je ne reviendrai donc pas sur celle-ci, mais une résolution similaire a été adoptée par le Parlement européen la semaine dernière afin d'appeler de la même force les autorités iraniennes à libérer nos compatriotes détenus en Iran, mais également à collaborer de manière commune à ces libérations.

confirme qu'il voudrait que le Parlement européen joue un rôle plus fort et qu'à cet égard, il prend le résultat de la Conférence sur l'avenir de l'Europe comme référence. Honnêtement, j'estime que cette idée est inquiétante, car nous ne sommes pas partisans de listes électorales transnationales avec des *Spitzenkandidate*, etc. En ce qui concerne le siège du Parlement européen, nous devons absolument veiller à ce qu'il s'agisse de Bruxelles.

09.01 Daniel Senesael (PS): De Kamer heeft eenparig een resolutie aangenomen betreffende de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Olivier Vandecasteele, die in Iran in vreselijke omstandigheden gevangengehouden wordt. Het Europees Parlement nam vorige week een soortgelijke resolutie aan, waarin er bovendien toe opgeroepen wordt om gezamenlijke inspanningen te leveren voor de vrijlating van de in Iran vastgehouden Europeanen.

Wat doen de regering en de diplomatieke diensten om te waken

Permettez-moi, monsieur le premier ministre, de vous poser les questions suivantes. Quelles initiatives sont-elles entreprises par notre gouvernement et nos services diplomatiques afin d'assurer la protection et la sécurité de notre ressortissant ainsi que la garantie du respect des droits humains et de la défense? Un entretien avec le Haut représentant de l'Union européenne pour les Affaires étrangères, Josep Borrell, est-il prévu afin d'évoquer ce sujet au plus vite? Quelle coordination est-elle envisagée au niveau européen afin de prendre des mesures communes dans le but de faire libérer Olivier Vandecasteele? La condamnation arbitraire d'Olivier Vandecasteele sera-elle mise à l'agenda du Conseil de l'Union prochainement? Enfin, quelles sont les dernières nouvelles que nos services diplomatiques ont à leur disposition au sujet d'Olivier et de l'évolution de ses conditions de détention?

D'avance, merci, monsieur le premier ministre, pour vos éléments de réponse.

09.02 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de premier, het droeve dossier van de heer Olivier Vandecasteele heeft enkele stroomversnellingen ondergaan, met in het bijzonder, zeker voor wie gelooft in een rechtsstaat, niet alleen een buitensporige bestraffing, maar enkele dagen daarna een verzwaring, een verdubbeling van de opgelegde straf, met daar nog eens zweepslagen aan toegevoegd. Kortom, we kunnen er niet bij. Om die reden vraagt het Parlement aan uw regering om alle inspanningen te leveren die tot zijn vrijlating kunnen leiden, zonder dat ze daarbij natuurlijk andere mensenlevens in gevaar brengt en de principes van de rechtsstaat op de helling plaatst. Zo hebt u het ook verwoord. Uw collega, minister Van Quickenborne drukte zich nog wat sterker uit en wekte bijna de indruk persoonlijk naar ginder te gaan. Ik hoop dat het engagement, dat heel stevig klonk, tot een goed resultaat kan leiden.

Toch vrees ik dat uw regering de zaken niet vooruitgeholpen heeft door in te zetten op de Irandeal. Over die deal hebben we ferm gediscussieerd. Er werd gewaarschuwd voor de risico's die gepaard gaan met de stellingname van België voor toekomstige Belgische toeristen of mensen die om een andere reden naar een weinig betrouwbaar land reizen. De gevolgen van het Belgische standpunt zijn groot. Wij hebben ervoor gewaarschuwd dat België als een chanteerbaar land kan worden beschouwd.

U hebt enorm ingezet op het verdrag als een techniek om in het dossier vooruitgang te boeken, maar sedertdien is het Grondwettelijk Hof, althans voorlopig, overgegaan tot een schorsing. Halfweg februari volgt een definitieve uitspraak. Als die in dezelfde lijn ligt, dan wordt het verdrag niet alleen onbruikbaar, ik denk dat u in dat geval ook een stap achteruit in plaats van vooruit hebt gezet. U hebt eigenlijk een verkeerde weg gekozen en daar al uw kaarten op gezet.

Mijnheer de premier, bent u er nog altijd niet van overtuigd dat een andere weg gekozen had moeten worden? Welke mogelijkheden kunt u hopelijk aanwenden, wanneer het Grondwettelijk Hof de Irandeal definitief schrapt?

09.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, ce dimanche, près de 1 200 de nos citoyens ont manifesté au Mont des Arts en soutien à Olivier Vandecasteele qui

over de veiligheid van onze landgenoot en de eerbiediging van zijn rechten? Werd er een onderhoud vastgelegd met de EU-Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken? Hoe wordt de afkondiging van gezamenlijke Europese maatregelen gecoördineerd? Zal de willekeurige veroordeling van Olivier Vandecasteele gegendeerd worden op een vergadering van de Raad van de Europese Unie? Wat is er bekend over zijn huidige detentieomstandigheden?

09.02 Peter De Roover (N-VA): Le dossier effrayant de M. Olivier Vandecasteele a connu un certain nombre de rebondissements en cascade puisque après le prononcé d'un jugement totalement disproportionnée, la peine infligée à notre compatriote a ensuite été doublée et assortie de coups de fouet. Le Parlement demande au gouvernement de faire tout ce qui est en son pouvoir pour obtenir sa libération, en se gardant bien évidemment de mettre en danger d'autres vies humaines et de museler les principes de l'État de droit. Je crains qu'un accord sur un échange de prisonniers avec l'Iran ne soit pas la voie appropriée, car nous avons mis en garde contre le fait que la Belgique pouvait ainsi être considérée comme un pays pouvant prêter le flanc au chantage. La Cour constitutionnelle a temporairement suspendu la possibilité de conclure un tel accord. Le premier ministre ne croit-il pas qu'il aurait fallu emprunter une autre voie? *Quid* si la Cour constitutionnelle exclut définitivement la possibilité de conclure un accord d'échange?

09.03 François De Smet (DéFI): Zondag hebben 1.200 burgers betoogd als steunbetuiging aan

est enfermé arbitrairement depuis bientôt un an dans les geôles iraniennes.

Malgré les tentatives de négociations avec les autorités iraniennes, d'aucuns commencent à perdre espoir aujourd'hui quant à une issue diplomatique à cette situation. Et même si Olivier a montré la force de sa détermination, les nouvelles ne sont pas bonnes. Nous savons que nous jouons maintenant une course contre la montre.

Or les déclarations de votre gouvernement sont loin d'être rassurantes ces derniers temps, puisque la ministre des Affaires étrangères déclarait, il y a peu, que la Belgique n'avait que peu de leviers diplomatiques et économiques.

Mais "peu" ne veut pas dire "pas du tout". Et je ne peux toujours pas croire que le seul levier dont nous disposons pour ramener Olivier Vandecasteele auprès des siens soit de l'échanger contre un diplomate terroriste, d'autant plus que cette piste semble compromise puisqu'on sait que le traité de transfèrement risque de ne pas passer la rampe de la Cour constitutionnelle. De toute façon, on ne peut pas attendre le jugement de cette Cour.

Comme cela a déjà été suggéré la semaine dernière dans le cadre des discussions sur la résolution, l'idée de se rendre en Iran au plus vite (Mme Lahbib, vous-même, une délégation belge) reste une piste. Une autre piste serait de mutualiser les efforts de la communauté internationale, y compris de nos partenaires européens, pour mettre fin à cette diplomatie des otages. Nous ne sommes en effet pas le seul pays à avoir un ressortissant emprisonné arbitrairement en Iran. La piste de l'investigation de nouvelles sanctions économiques et diplomatiques envers ce pays doit être plus que jamais examinée.

Monsieur le premier ministre, une mission diplomatique en Iran est-elle à l'ordre du jour? Quels contacts avec nos partenaires européens et internationaux avons-nous pris à ce sujet? Quelles pistes sont-elles envisagées en coordination avec nos partenaires pour faire pression sur l'Iran? Confirmez-vous que le traité de transfèrement a bien été ratifié par l'Iran? Si la Cour constitutionnelle invalide le traité, quel serait votre plan B? Enfin, plus politiquement, comment comprendre la contradiction visible entre l'optimisme du ministre de la Justice qui faisait part de sa détermination, convaincu qu'Olivier Vandecasteele allait être libéré, et ce qui ressemble tout de même à un certain défaitisme de la ministre des Affaires étrangères?

09.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, ik verwijs naar wat de minister van Justitie heeft verklaard over de gevolgen van het schorsingsattest en ik bevestig wat hij daarover gezegd heeft. Ik heb eigenlijk niets toe te voegen aan wat de minister van Justitie daarover gezegd heeft.

Olivier Vandecasteele est détenu depuis le 24 février dans une prison iranienne. Depuis cette date, le gouvernement a tout mis en œuvre pour obtenir sa libération. Le gouvernement a également pris note de la résolution adoptée à l'unanimité par la Chambre la semaine

Olivier Vandecasteele, die het slachtoffer is van willekeurige detentie in Iran. Sommigen beginnen de hoop op een diplomatieke uitweg te verliezen. Het is een race tegen de klok. De minister van Buitenlandse Zaken heeft gezegd dat er weinig diplomatieke en economische hefboomen zijn, maar ik kan niet geloven dat onze enige mogelijkheid erin bestaat hem uit te wisselen voor een diplomaat-terrorist. Het overbrengingsverdrag dreigt de toets van het Grondwettelijk Hof niet te doorstaan en we kunnen de uitspraak van dat hof niet afwachten.

Tijdens de bespreking van de resolutie hebben we geopperd dat u zo snel mogelijk naar Iran zou reizen, dat de internationale gemeenschap haar inspanningen zou bundelen om een einde te maken aan deze 'gijzeldiplomatie' en dat er nieuwe sancties zouden overwogen worden.

Staat er een diplomatieke missie naar Iran op de agenda? Welke contacten hebben wij met onze Europese en internationale partners? Werden er mogelijkheden onderzocht om Iran onder druk te zetten? Heeft Iran het overbrengingsverdrag geratificeerd? Als het Grondwettelijk Hof het verdrag ongeldig verklaart, wat is dan uw plan B?

Hoe verklaart u de tegenstelling tussen het optimisme van de minister van Justitie en het defaitisme van de minister van Buitenlandse Zaken?

09.04 **Alexander De Croo**, premier ministre: Je me réfère aux déclarations du ministre de la Justice concernant l'impact de l'arrêt de suspension et je confirme ces déclarations.

De regering heeft alles in het werk gesteld om de vrijlating van de heer Vandecasteele te verkrijgen. De regering heeft tevens kennis

dernière. C'est l'expression d'une grande unanimité pour que nous fassions tout ce qui est possible pour obtenir la libération de notre compatriote.

Nous sommes donc en contact très régulier avec la famille Vandecasteele. La famille a en outre pu avoir plusieurs contacts avec lui.

Sur le terrain, en Iran, notre ambassadeur a effectué des dizaines de démarches pour aider Olivier Vandecasteele. Nous avons aussi multiplié les démarches diplomatiques pour demander sa libération, le respect de ses droits, des conditions de détention décentes et des contacts plus fréquents avec ses proches.

En Belgique, nous avons déjà convoqué à plus de dix reprises l'ambassadeur d'Iran à Bruxelles.

Comme vous l'avez dit, la Belgique n'est pas la seule dans cette situation. Au niveau international, notre pays a eu des échanges avec plusieurs pays européens qui sont dans une situation similaire. Au niveau multilatéral, nous sommes en contact avec les institutions européennes.

Dans cette affaire délicate, je veux évidemment donner toutes ses chances à la diplomatie, devant et derrière la scène. Ce faisant, les intérêts de notre pays et des citoyens sont primordiaux. Le gouvernement étudie donc toutes les options diplomatiques et juridiques susceptibles de faire avancer ce dossier. Nous continuerons à soutenir Olivier Vandecasteele et sa famille dans ces moments difficiles.

09.05 Daniel Senesael (PS): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses. J'étais présent ce dimanche à Bruxelles pour le rassemblement de sensibilisation organisé à l'initiative d'Amnesty International.

Nous avons écouté la famille, les amis, les proches, les collègues. La famille était d'ailleurs déjà venue témoigner la semaine dernière en commission. La conclusion de chacune et chacun des proches qui se sont succédé devant le rassemblement était, avec force et conviction, une demande, soutenue par les personnes rassemblées, d'un déplacement à Téhéran d'une partie du gouvernement, le premier ministre, le ministre de la Justice et la ministre des Affaires étrangères, avec une démarche de sensibilisation et de suivi commune avec les autorités européennes.

Cette piste ne doit pas rester inexplorée. En tout cas, elle doit témoigner d'un véritable souci de soutien à la famille, aux amis et aux proches. J'espère, monsieur le premier ministre, que tout sera mis en œuvre pour y donner suite.

09.06 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, het gaat hier voor alle duidelijkheid om een heel delicate aangelegenheid. Ik heb er ook alle begrip voor dat u hier geen oplossingen uit de mouw schudt. Mocht u ze echter in de mouw hebben zitten, dan stel ik voor dat u ze er effectief in laat zitten en dat wij het daarover hebben na de

genomen van de resolutie die vorige week eenparig aangenomen werd. Wij staan met de familie van de heer Vandecasteele in contact. De familie heeft zelf verscheidene contacten met hem gehad. Onze ambassadeur in Iran heeft stappen ondernomen om hem hulp te bieden. We hebben verscheidene diplomatieke initiatieven genomen om aan te dringen op zijn vrijlating, de eerbiediging van zijn rechten, menswaardige detentieomstandigheden en mogelijkheden om met zijn familie en vrienden in contact te treden. We hebben de ambassadeur van Iran in België meer dan tien keer ontboden.

We wisselen informatie uit met andere landen die zich in een soortgelijke situatie bevinden. We staan in contact met de Europese instellingen. We willen de diplomatie alle kansen geven, zowel voor als achter de schermen. De regering bestudeert alle juridische en diplomatieke mogelijkheden en zal de familie van de heer Vandecasteele in deze moeilijke momenten blijven ondersteunen.

09.05 Daniel Senesael (PS): Afgelopen zondag hebben de familie en de vrienden van Olivier tijdens een door Amnesty International georganiseerde bijeenkomst met aandrang gevraagd dat een delegatie van de regering naar Teheran zou afreizen en dat er op het vlak van de sensibilisering en de follow-up een gezamenlijk initiatief genomen wordt met de Europese overheden.

09.06 Peter De Roover (N-VA): Je conçois parfaitement que le premier ministre ne puisse pas improviser de solutions en un tour-nemain dans ce dossier délicat.

vrijlating van de heer Vandecasteele. Een en ander zou de zaak immers compromitteren. Ik heb er dus alle begrip voor dat u over het dossier weinig concrete zaken kunt meegeven.

Ik blijf wel bij de vaststelling dat de keuze voor de Irandeal een fout was, niet alleen wegens de mogelijkheid waarmee ernstig rekening moet worden gehouden, namelijk dat wij over twee à drie weken zullen zien dat het verdrag opnieuw de vuilnismand in moet. De deal is in dat geval technisch al een flop. Wij hebben daarvoor ook gewaarschuwd. De keuze is ook een fout wegens het signaal dat daarvan uitgaat, namelijk dat België effectief zijn landgenoten in dergelijke omstandigheden te grabbel wenst te gooien als wisselmunt tegenover regimes die nergens voor terugdeinzen.

Mijnheer de eerste minister, ik hoop dat u en uw regering definitief andere wegen inslaan, zodat de vrijlating kan worden gerealiseerd. De techniek die is gebruikt, is echter niet voor herhaling vatbaar. Ik heb het daarbij over de Irandeal en niet over de zaken die achter de schermen plaatsvinden en waarvoor u op onze steun mag rekenen.

09.07 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie. Nous pouvons comprendre le caractère concis et prudent de votre réponse, vu la haute sensibilité de cette affaire. Bien évidemment, nous avons affaire à des gens qui comptent sur une grande médiatisation de cette affaire côté iranien, pour faire pression sur notre gouvernement via nos opinions publiques.

Il faut vous laisser travailler et espérer que la diplomatie arrive à sortir Olivier Vandecasteele de là. Je continue à penser que nous sommes obligés de monter dans les tours dans le rapport de forces et le dialogue avec l'Iran. La meilleure piste de sortie reste une mutualisation du dossier avec nos partenaires internationaux. Sinon, nous nous mettrons à la merci de ce pays à qui il suffira d'emprisonner l'un de nos ressortissants à chaque fois que nous détiendrons l'un des leurs. Je crois que c'est la meilleure manière de sortir de cette forme de racket, même si ce n'est simple pour personne.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 **Samengevoegde vragen van**

- **Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De pensioenambitie van de regering" (55032497C)**
- **Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De stand van zaken van de pensioenhervorming" (55032516C)**
- **Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanhoudende onenigheid binnen de regering" (55032748C)**
- **Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De pensioenhervorming en het Europese relanceplan" (55033427C)**

10 **Questions jointes de**

- **Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les ambitions du gouvernement en matière de pensions" (55032497C)**
- **Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'état d'avancement de la réforme des pensions" (55032516C)**
- **Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les désaccords permanents au sein du gouvernement" (55032748C)**
- **Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réforme des pensions et le plan de relance européen" (55033427C)**

S'il a toutefois une solution, je suggère que nous en discutons après la libération de M. Vandecasteele afin de ne pas compromettre celle-ci. Je maintiens que l'accord avec l'Iran était une erreur, parce qu'il envoie comme message que la Belgique se propose, dans de telles circonstances, d'utiliser ses compatriotes comme monnaie d'échange face à des régimes implacables. J'espère que le gouvernement décidera définitivement d'emprunter autres voies.

09.07 François De Smet (DéFI): Aangezien het een gevoelig dossier betreft dat de Iraanse overheid graag wil mediatiseren om druk op uw regering uit te oefenen, is het begrijpelijk dat u het bij een kort antwoord houdt. We moeten de diplomatie haar werk laten doen. We moeten ook de machtsverhouding met Iran uitbuiten door van het dossier een met onze internationale partners gedeelde prioriteit te maken.

10.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de eerste minister, u bent niet de minister van pensioenen, maar wel regeringsleider. In die context wil ik u graag twee vragen stellen.

Er is een hele discussie aan de gang over de pensioenhervorming. Er zijn beloftes aan Europa. Wat is er precies beloofd? Er is een belofte die gebroken wordt. Daarover hebt u vragen gekregen in de plenaire vergadering vorige week. Ik heb het verslag hier voor me. U hebt gezegd dat we de hervormingen nog niet hebben doorgevoerd en dat we het geld van het herstellfonds nog niet gevraagd hebben aan Europa, maar dat is niet zo erg volgens u. We zijn immers niet de enige. U zegt letterlijk: "C'est également le cas pour plein d'autres pays." Heel wat andere landen hebben dat geld dus ook nog niet gevraagd.

Gisteren, maandag 23 januari 2023, lees ik in *La Libre Belgique*: "La Belgique est un des rares pays" die dat geld nog niet hebben gevraagd. Daar lijkt mij dus een spanningsveld te zijn. U zegt dat er heel veel landen zijn die het geld nog niet gevraagd hebben, maar in de pers lezen we dat dat niet zo is, en dat België een van de zeldzame landen is. Was u daarover verkeerd geïnformeerd toen u vorige week hebt geantwoord in het Parlement? In ieder geval lees ik in *La Libre Belgique* dat zij de informatie hebben van "une source libérale", een liberale bron uit uw regering. Misschien bent u het zelf wel. In ieder geval staat er iets anders in de krant dan de informatie die aan het Parlement is bezorgd.

Ten tweede heb ik ook in het begrotingsdebat aan de bevoegde ministers, waaronder de vicepremier van de PS, de heer Dermagne, gevraagd hoe het precies zit met de beloftes aan Europa en wat ermee zal gebeuren. Ik citeer zijn antwoord: "C'est à quoi ce gouvernement s'attellera pour rencontrer une série de demandes, mais sans doute pas toutes de la Commission européenne." Dat is bijzonder. Kunt u mij als regeringsleider verduidelijken hoe de verhouding is tussen uw regering en de Europese Commissie? Wanneer u beloftes doet aan de Europese Commissie, moeten die dan niet worden ingevuld? Uw vicepremier zegt dat we ze niet allemaal zullen nakomen, of zoals hij het zelf zegt "sans doute pas toutes".

Dus, hoe is uw verhouding met het Parlement? In de pers lezen we iets anders dan het antwoord dat wij kregen. Hoe is uw verhouding met de Europese Commissie? Uw vicepremier zegt dat beloftes aan Europa zomaar kunnen worden geschonden.

10.02 Peter De Roover (N-VA): Ik verwijs naar mijn vragen zoals ingediend.

Geachte premier, vorige week bent u meermaals met uw regering bijeengekomen om de kritiek van de Europese Commissie op de pensioenhervorming van eerder dit jaar te bespreken. Kan u het parlement meedelen hoe die gesprekken zijn verlopen en welke pistes er allemaal op tafel liggen?

Geachte premier, de laatste week lagen verschillende partijen van uw meerderheid net niet rollend over straat te vechten. In het dossier van de asielcrisis vielen staatssecretaris De Moor en vicepremier De Sutter elkaar af in de media, de voorzitter van uw Franstalige zuster-

10.01 Sander Loones (N-VA): La semaine dernière, le premier ministre a déclaré en séance plénière que nous n'avions pas encore mis en œuvre les réformes des pensions que nous avons promises à l'Europe et que nous n'avions pas encore, comme de nombreux autres États membres, demandé l'argent du fonds de relance européen. Dans *La Libre Belgique* du 23 janvier, je lis cependant le contraire: la Belgique semble être l'un des rares pays à ne pas encore avoir demandé cet argent. Pourquoi le premier ministre a-t-il donné une réponse différente à ce sujet la semaine dernière? Était-il mal informé?

Le vice-premier ministre du PS a déclaré précédemment que le gouvernement répondra à certaines des attentes de la Commission européenne, mais pas à toutes ses attentes. Le gouvernement ne devrait-il pas tenir les promesses qu'il a faites à la Commission européenne? Ou peut-il ne pas les tenir?

10.02 Peter De Roover (N-VA): *Comment se sont déroulées les discussions au sein du gouvernement concernant les critiques de la Commission européenne sur le projet de réforme des pensions? Après les récentes passes d'armes sur l'asile, le travail et le budget, quel est l'état d'esprit au sein du gouvernement? Quel est le calendrier des réformes prévues?*

partij noemde uw minister van Werk de minister van werkloosheid en na het debacle bij de totstandkoming van de begroting kwam geen enkele partij u vocaal te hulp, al overleefde u nog onze motie van wantrouwen. Met het oog op de hervormingen die broodnodig zijn om tegemoet te komen aan de Europese vereisten, zal u eerst alle neuzen in dezelfde richting moeten krijgen.

Graag een stand van zaken over de sfeer binnen uw regering en een tijdslijn voor de geplande hervormingen.

10.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, u bent niet de minister van Pensioenen, maar u zult wel de arbitrages in handen moeten nemen. Ik lees in de pers dat de regering nog niet klaar is met de pensioenhervorming. Die pensioenhervorming is een van de hindernissen die ons land nog moet nemen voor we de uitbetalingsaanvraag voor het Europees relancegeld kunnen indienen.

De Europese Commissie dringt aan op een budgetneutrale pensioenhervorming en hint dus in de richting van besparingen. Dat was ook de piste die u zelf wilde bewandelen, maar dat is blijkbaar uitgedraaid op een vertrouwensbreuk binnen de regering. De vraag naar het relancegeld is nu voor een eerste keer uitgesteld.

Hoe moet het nu verder met die pensioenhervorming? Welke concrete maatregelen had u zelf op 16 december in het kernkabinet voorgesteld? Wat waren de voorstellen van de coalitiepartners?

Hoeveel wil de regering met die maatregelen besparen? Op welke termijn? Wanneer vindt het volgende regeringsoverleg over die kwestie plaats?

10.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Er zijn inderdaad best wel wat landen die hun vraag tot uitbetaling nog niet hebben ingediend. Ik heb dat vorige week in het Parlement gezegd. Er zijn ook landen die dat wel al hebben gedaan. Dezelfde vraag werd vorige week ook al door de heer Van der Donckt gesteld, maar ik wil er wel dieper op ingaan.

De minister van Pensioenen had een aantal voorstellen geformuleerd om de in de regering besproken hervorming bij te sturen. Daarbij moet rekening worden gehouden met de berekening die door het Federaal Planbureau is gemaakt. Het was een van de vragen van de regering om dat te kunnen doen.

Een tweede discussie gaat over mogelijke, bijkomende stappen om de betaalbaarheid en de financiële draagkracht van onze pensioenen op lange termijn onder controle te krijgen. Dat is een van de onderwerpen die we in de commissie moeten bespreken.

De besprekingen lopen in de regering. We zullen de gepaste analyses

10.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Pour bénéficier du fonds de relance européen, la Belgique doit d'abord répondre à la Commission européenne qui demande à la Belgique de mener à bien une réforme des pensions neutre sur le plan budgétaire. Pour y parvenir, notre pays doit faire des économies. Apparemment, les propositions que le premier ministre a mises sur la table dans ce but ont provoqué une rupture de confiance au sein du gouvernement.

Quelle est la voie à suivre pour la réforme des pensions? Quelles mesures concrètes le premier ministre a-t-il proposées au cabinet restreint le 16 décembre? Quelles propositions les partenaires de la coalition ont-ils avancées? Combien le gouvernement souhaite-t-il économiser avec ces mesures? Avant quelle échéance? Quand la prochaine concertation du gouvernement sur cette question aura-t-elle lieu?

10.04 Alexander De Croo, premier ministre: Comme je l'ai déclaré au Parlement la semaine dernière, de nombreux pays n'ont pas encore présenté de demande de versement de capitaux provenant du fonds de relance.

La ministre des pensions a formulé un certain nombre de propositions pour adapter la réforme. Elle doit tenir compte des calculs du Bureau fédéral du Plan. Une deuxième discussion concerne les mesures supplémentaires envisageables pour garder sous contrôle l'accessibilité et la payabilité à long terme de notre régime de pensions.

doen om te bekijken wat de impact op de betaalbaarheid op lange termijn is.

Een belangrijke factor daarbij is het versterken van de band tussen werk en pensioen. In onze hervorming zetten we daartoe al een belangrijke stap. Het is de eerste keer dat een werkvoorwaarde wordt gevraagd om toegang tot het minimumpensioen te krijgen. Dat is nieuw in ons pensioensysteem. Tot nu toe was er een loopbaanvoorwaarde, maar nooit een werkvoorwaarde. Het is de eerste maal dat dat rechtstreeks verband in ons pensioensysteem wordt ingevoerd.

De besprekingen binnen de regering lopen en ik hoop u daar in de komende weken details over te kunnen geven. Dat is natuurlijk pas mogelijk indien een beslissing is genomen, wat vandaag nog niet het geval is.

10.05 Sander Loones (N-VA): Ten eerste, wat het informeren van het Parlement en de pers betreft, kan ik enkel de suggestie doen dat de liberale bronnen in uw regering de juiste informatie zouden lekken. Het is bijzonder, want die informatie komt niet van ons, wel van uw regering.

Ten tweede valt het mij op dat u niet hebt geantwoord op mijn tweede vraag naar uw mening over de uitspraken van de heer Dermagne, die in het Parlement letterlijk heeft gezegd dat in elk geval niet alle beloftes aan Europa nagekomen zullen worden. U hebt hier toch een probleem. De speeches die ik van de PS in het Parlement hoor, zijn toch behoorlijk onrespectvol ten aanzien van de Europese Commissie. Het past misschien om daar toch eens een woordje over te hebben met uw regeringspartner, en dat kan ongetwijfeld in het Frans.

10.06 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Ik zal het van een andere kant bekijken: ik vind het heel raar dat Europa alles te zeggen heeft op het vlak van pensioenhervormingen. Als men onafhankelijkheid wenst, dan wil men toch niet meegaan met dat Europese verhaal? Ik hoor hier evenwel dat we absoluut moeten toepassen wat Europa zegt. Het relatieve begrip van onafhankelijkheid en nationalisme hier vandaag vind ik wel boeiend.

Wat ons betreft, heeft Europa daar niks over te zeggen. In die zin zeggen we duidelijk dat het over socialisme gaat. Europa is eigenlijk een liberale bovenstructuur die men niet moet gebruiken voor de machtsverhoudingen hier intern. Er is nu volop een strijd aan de gang in Frankrijk. De Fransen komen op straat, terwijl Frankrijk vandaag al meer dan 14 % van het binnenlands product aan pensioenen uitgeeft. De piek die in België wordt voorzien door de vergrijzingscommissie, is 13,9 % van ons binnenlands product. Dat is op het ergste moment, wanneer het merendeel van een generatie op pensioen gaat. Wat Frankrijk op dit moment al uitgeeft, zou voor ons het slechtste moment betekenen.

Het gaat om een politieke keuze, mijnheer de eerste minister. Waarom zou er naar onze gepensioneerden – 25 % tot 30 % van onze bevolking – maximaal 10 % van ons binnenlands product mogen gaan? Waarom voert u zo'n antigepensioneerdenpolitiek? Waarom

Les discussions sont en cours. Nous ferons les analyses appropriées pour vérifier l'incidence des mesures proposées sur l'accessibilité financière. Un facteur important à cet égard est le renforcement du lien entre le travail et la pension. Par ailleurs, c'est la première fois que nous conditionnons l'accès à la pension minimale à une condition de travail. Jusqu'à présent, il n'y avait qu'une condition de carrière.

J'espère pouvoir fournir plus de détails d'ici quelques semaines, lorsque la décision aura été prise.

10.05 Sander Loones (N-VA): Le premier ministre n'a pas répondu à ma question concernant les propos du ministre Dermagne, qui a déclaré au Parlement que les engagements pris vis-à-vis de l'Europe ne pourraient certainement pas tous être respectés.

10.06 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Un parti qui plaide pour l'indépendance déclare au sein de cette commission que nous devons absolument écouter l'Europe lorsqu'il est question de nos pensions. Je trouve cela pour le moins étrange.

Pour mon parti, l'Europe n'a rien à dire concernant nos pensions. L'Europe fonctionne comme une superstructure libérale dont on se sert pour influencer les rapports de force internes.

En France, les citoyens descendent dans la rue pour défendre leurs pensions, alors que ce pays consacre déjà plus de 14 % de son PIB aux pensions. Dans notre pays, le Comité d'Étude sur le Vieillissement s'attend à un pic de maximum 13,9 % du PIB au pire

mogen onze oudjes, in Vlaanderen, in Brussel en in Wallonië, niet echt genieten van hun oude dag?

Dat is een politiek vraagstuk. In die logica begrijp ik de druk op de PS, die de jongste jaren veel antisociale ingrepen heeft gedaan tegen de pensioenen, onder Michel Daerden en een aantal andere socialistische ministers: langer werken, meer flexibiliteit, minder pensioen, ...

Ik begrijp dat er nu druk komt van het volk en van de PVDA. Ik begrijp de heer Dermagne als hij zegt: "Eventueel..." Maar ik lees dat niet op dezelfde manier als u. Eigenlijk probeert hij te zeggen: "Wij zullen Europa volgen." Dat is wat hij wil zeggen, maar hij kan dat niet, want dan zit de PVDA meteen op zijn kap.

Wij zullen dus verder druk uitoefenen, mijnheer de eerste minister. Vind een goede middenweg! Een goede middenweg hoeft daarom niet budgetneutraal te zijn.

moment, lorsque la majeure partie d'une génération prendra sa retraite.

Il s'agit en fait d'un choix politique. Nous estimons que plus de 10 % de notre PIB devrait aller aux retraités, un groupe qui représente 25 à 30 % de la population.

Je comprends que le PS ressent à présent la pression de la population et du PTB, car il a pris de nombreuses mesures antisociales en matière de pensions ces dernières années. En fait, le ministre Dermagne souhaite suivre l'Europe, mais il ne peut pas le dire ouvertement car il devrait alors faire face au PTB.

J'espère que le premier ministre trouvera une bonne solution intermédiaire. Et une bonne solution intermédiaire ne doit pas nécessairement être budgétairement neutre!

10.07 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, elke dag beslissingen nemen en dossiers realiseren, dat is wat u in de markt probeert te zetten, maar voor de pensioenhervorming werd september 2021 naar voren geschoven. Dat is intussen een jaar en straks anderhalf jaar geleden, en wellicht komt het er nooit van.

U zult het met mij eens zijn dat u evidencebased moet werken. Zeker wat de pensioenen betreft, moet u de toekomst tijdig voorbereiden. Het gaat immers over dingen die pas op lange termijn echt effect kunnen sorteren.

Uitstel is iedere keer een zwaar verlies. Ik meen dat het professor Peersman was die in de media zei: "Een echt efficiënte maatregel is bijvoorbeeld het koppelen van de pensioenleeftijd aan de levensverwachting." Dat is een suggestie.

U hebt in uw regering echter nog een pensioenspecialist, de heer Vandebroucke, die daarover ooit een goed werkstuk heeft afgeleverd. Ik apprecieer de academicus Vandebroucke meer dan de politicus Vandebroucke. Er werden suggesties gedaan over een puntensysteem, enzovoort. Ik meen dus dat er heel wat materie klaarligt. Ik denk echter dat er niet voldoende politieke eensgezindheid is in uw regering. Daar zit het probleem. Dat is natuurlijk voor iedereen duidelijk.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 **Samengevoegde vragen van**

- Reccino Van Lommel aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met

10.07 Peter De Roover (N-VA): Il est tout particulièrement important, en matière de pensions, que le gouvernement prépare l'avenir à temps, car les mesures ne produisent leurs effets qu'à long terme. Un report signifie à chaque fois une lourde perte. Ce dossier n'a toutefois plus évolué depuis septembre 2021.

Le professeur Peersman propose de lier l'âge de la retraite à l'espérance de vie, et M. Vandebroucke a également fait des suggestions intéressantes, à l'époque, en tant qu'expert universitaire, notamment à propos d'un système à points. L'unanimité politique au sein du gouvernement qui est nécessaire à la prise de décisions fait toutefois défaut.

ENGIE Electrabel" (55032880C)

- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE" (55032897C)
- Thierry Warmoes aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3" (55033403C)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging van Doel 4 en Tihange 3" (55033406C)
- Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onderhandelingen met ENGIE over de levensduurverlenging voor Doel 4 en Tihange 3" (55033460C)

11 Questions jointes de

- Reccino Van Lommel à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE Electrabel" (55032880C)
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations en cours avec ENGIE" (55032897C)
- Thierry Warmoes à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE sur le maintien en activité de Doel 4 et Tihange 3" (55033403C)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE sur le maintien en activité de Doel 4 et Tihange 3" (55033406C)
- Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les négociations avec ENGIE sur le maintien en activité de Doel 4 et Tihange 3" (55033460C)

De **voorzitter**: De heren Van Lommel en De Roover trekken hun vraag in. De heer Warmoes en mevrouw Merckx zijn niet aanwezig.

11.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijn vraag betreft de onderhandelingen tussen ENGIE en de eerste minister. Die duren heel lang, en mij dunkt dat er een beetje verwarring is over de voorwaarden van de onderhandelingen over wie er uiteindelijk zal moeten opdraaien voor het beheren van het afval van de verschillende kerncentrales. Dat is natuurlijk een belangrijk punt, want het principe dat de vervuiler betaalt – wat goed is voor de Belgische burger – geldt blijkbaar niet voor ENGIE. Dat bedrijf heeft dertig à veertig jaar lang afval geproduceerd, winst geboekt, enzovoort, maar nu er geld op tafel moet gelegd worden om dat afval te beheren, blijkt dat de belastingbetaler moet bijdragen. Dat onderwerp werd al meermaals aangehaald in de pers en blijkbaar liggen er twee hypothesen op tafel.

Wat is uiteindelijk de deal rond het afval? Is dat alleen het afval dat geproduceerd zal worden door de twee centrales waarvan de levensduur wordt verlengd? Of wordt er vandaag gediscussieerd over het historische afval van alle centrales of van een bepaald aantal centrales? Daar was onduidelijkheid over in de pers en de kranten publiceerden uiteenlopende berichten.

11.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Het principe dat de vervuiler betaalt, is natuurlijk een basisprincipe dat blijft gelden. Ik begrijp niet waarom u daar twijfels over hebt, want het is overduidelijk. Dat principe zal worden gerespecteerd. De discussie betreft al het afval, en niet enkel het afval van de twee reactoren die verlengd zouden worden.

11.03 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Ik dacht ook wel dat dat zo op de onderhandelingstafel lag, maar ik had gehoopt dat het over een kleinere berg afval zou gaan. U zegt dat de vervuiler betaalt, maar dan is mij niet duidelijk waarom wij er een deel van zouden moeten betalen. Ik had begrepen dat de discussie draait rond een forfaitair bedrag voor ENGIE, terwijl we niet precies kunnen weten hoeveel dat

11.01 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Les négociations entre ENGIE et le premier ministre durent très longtemps et nul ne sait précisément qui payera la facture de la gestion des déchets des centrales nucléaires. Le principe du pollueur-payeur ne s'applique manifestement pas à ENGIE car le contribuable est censé mettre la main à la poche.

Sur quoi portera la décision en matière de déchets nucléaires? La discussion a-t-elle uniquement trait aux déchets produits par les deux centrales nucléaires dont la durée de vie est prolongée, ou s'agit-il de la totalité des déchets nucléaires historiques?

11.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: La discussion porte sur la totalité des déchets.

11.03 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Je ne saisis pas pourquoi nous devons supporter une partie des coûts du traitement des déchets. Nous ignorons quel sera le montant de ces coûts à l'avenir.

zal kosten in de toekomst. Waarom zou die variabiliteit dan eventueel bij de belastingbetaler terecht komen?

Pourquoi le contribuable devrait-il être confronté à cette variabilité?

Stel dat ik afval in de vuilnisbak gooi. Als het twee zakken zijn in plaats van één, moet ik die tweede zak zelf betalen. Die variabiliteit in functie van wat ik gekookt heb of hoeveel pampers erin zitten, kan een onderwerp van discussie zijn, maar ik moet die variabiliteit zelf betalen. Waarom moeten die variabele kosten van dat afval naar ons komen? Dat lijkt mij niet echt samen te gaan met de politiek dat de vervuiler vertaalt.

Cela n'est pas non plus en conformité avec le principe du pollueur payeur.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 55033330C van mevrouw Samyn wordt uitgesteld.

12 Questions jointes de

- **Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'abaissement de la TVA sur l'énergie et la réforme des accises" (55033399C)**

- **Thierry Warmoes à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'abaissement de la TVA sur l'énergie et la réforme des accises" (55033401C)**

- **Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réduction du taux de TVA sur l'énergie et la réforme des accises" (55033462C)**

- **Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les projets en matière de réduction de la TVA et la réforme des accises sur l'énergie" (55033486C)**

12 Samengevoegde vragen van

- **Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De btw-verlaging op energie en de accijnshervorming" (55033399C)**

- **Thierry Warmoes aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De btw-verlaging op energie en de accijnshervorming" (55033401C)**

- **Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De btw-verlaging op energie en de accijnshervorming" (55033462C)**

- **Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De plannen met betrekking tot de btw-verlaging en de accijnshervorming voor energie" (55033486C)**

12.01 **Raoul Hedebouw (PVDA-PTB):** *Volgens sommige regeringspartijen is de btw-verlaging op energie slechts tijdelijk en loopt ze af eind maart. Ik heb volgende vragen:*

– *gaat de regering de btw op energie terug verhogen naar 21 % op 1 april?*

– *gaat de regering de accijnzen op elektriciteit en aardgas verhogen op 1 april?*

– *wat is er precies beslist in verband met de accijnshervorming? Wanneer gaat deze in?*

12.01 **Raoul Hedebouw (PVDA-PTB)** *(en néerlandais): La TVA sur l'énergie sera-t-elle de nouveau portée à 21 % à partir du 1er avril? Quand le gouvernement a-t-il l'intention d'augmenter les accises sur le gaz naturel et l'électricité?*

12.02 **Peter De Roover (N-VA):** Mijnheer de voorzitter, mijnheer Hedebouw, als men het principe hanteert dat de vervuiler betaalt, zijn wij die vervuiler, nu wij mede-eigenaar worden van die kerncentrales. Dat is de logica van nationaliseren. Maar dit terzijde.

Mijnheer de eerste minister, u werd hierover vorige week bevroegd in de plenaire vergadering. Mijn vraag staat los van de opmerking van collega Loones daarnet, die iets meende gehoord te hebben over de kwestie of er reeds beslissingen genomen zijn, zoals minister Vandebroucke zegt, of niet. Ik lees in uw antwoord van vorige week dat accijnzen een beter instrument zijn dan btw en ik citeer u: "Dat is waarom een accijnshervorming binnen de regering besproken wordt." Dan zegt u eerst de verdere evolutie van de prijzen te zullen bekijken.

12.02 **Peter De Roover (N-VA):** La semaine dernière, le premier ministre a déclaré en séance plénière que les accises sont un meilleur instrument que la TVA et que c'est la raison pour laquelle le gouvernement étudie une réforme des accises. Cette déclaration contredit l'affirmation selon laquelle tout a déjà été réglé. Que devons-nous comprendre?

Ik vind dit een vreemde zin: "Een accijnsverhoging wordt binnen de regering besproken." Ook dat staat haaks op de bewering dat het allemaal afgeklopt is. Ik kan mij voorstellen dat u zegt dat het ogenblik waarop die accijnsverhoging daadwerkelijk ingaat, afhankelijk is van de prijsevolutie. Dat is ongeveer hetgeen u vorige week en in het verleden antwoordde. Dat is echter niet hetzelfde als dat de accijns-hervorming binnen de regering nog wordt besproken.

Het staat los van de vraag of dat op 1 april zal zijn. U kunt zich er vrij gemakkelijk van af maken door te zeggen dat u dan nog wel zult bekijken wat de evolutie geeft. Ik blijf echter op mijn honger zitten. Hoe moeten wij dat lezen, dat de accijnshervorming binnen de regering besproken wordt? Is ze dan nog niet afgeklopt?

12.03 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Hedebouw, u stelt me bijna elke week een vraag hierover. Telkens opnieuw heb ik daarop een antwoord gegeven in de plenaire vergadering. Ik heb aangegeven waarom een accijnshervorming een belangrijk instrument is. Op basis van accijnzen is het immers mogelijk een beter beleid te voeren dan op basis van btw. Zoals u vermeldt, is de prijsevolutie een belangrijke factor voor de invoering van een accijnshervorming. Er kan worden gediscussieerd over de snelheid waarmee zo'n accijnshervorming wordt ingevoerd, want bij accijnzen heeft men de volledige vrijheid inzake het niveau ervan. Bij btw is dat binair: ofwel 6 %, ofwel 21 %. Men heeft geen enkele vrijheid om een tussenliggend tarief te nemen. Bovendien is het absoluut niet mogelijk om te differentiëren naargelang van het volume enzovoort. Zoals ik heb aangegeven, vinden analyses plaats binnen de regering over de verwachte prijsevolutie. Ik heb ook vermeld dat het vandaag nog wat te vroeg is om uitsluitsel te kunnen geven over de prijzen op 1 april. Die analyses worden dus vandaag gemaakt. Mocht worden beslist een accijnshervorming door te voeren, zijn er verschillende manieren waarop men die kan invoeren.

12.04 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik verwachtte zo'n antwoord. Het idee om mensen die meer verbruiken, meer te doen betalen, is misschien een wat intuïtief idee om de rijkere klasse te kunnen treffen omdat die meer verbruikt. Dat is evenwel niet het geval inzake energie. Wie meer koopkracht heeft, kan immers meer investeren in warmtepompen en isolatie. Budgetneutraliteit inzake btw is een slechte piste.

Als u de rijkere klasse wil treffen, doe dat dan niet via accijnzen of btw. Doe dat gewoon met personenbelasting of de miljonairstaks. Vind er iets op. Ik kan u nog veel ideeën doorgeven.

Is de volgende stap, na de energieconsumptie, water? U kan zeggen dat de zwembaden daarmee gevuld worden enzovoort. De rijkere klasse treffen via accijnzen is geen goede oplossing. De remmingen van de mensen, dus waarom er niet geïnvesteerd wordt in bijvoorbeeld isolatie, zijn eerst en vooral socio-economische factoren en niet filosofische factoren. De mensen zetten niet met plezier hun vensters openen, zonder te rekenen wat ze verbruiken. De piste van de accijnzen is dus een slechte piste. Ik wacht met grote benieuwdheid

12.03 **Alexander De Croo**, premier ministre: Je réponds à cette question presque chaque semaine en séance plénière. Les accises nous permettent de mener une meilleure politique qu'en nous fondant uniquement sur la TVA. En matière d'accises, le niveau peut être choisi librement, alors le taux de la TVA est toujours de 6 ou 21 % et qu'aucune différenciation n'est possible. L'évolution des prix constitue un facteur important pour l'instauration d'une augmentation des accises dépend en grande partie de l'évolution des prix. Des analyses de l'évolution attendue des prix sont effectuées au sein du gouvernement. Il est trop tôt, aujourd'hui, pour dire exactement quel sera le niveau des prix au 1er avril.

12.04 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): L'idée de faire payer plus ceux qui consomment plus semble être un bon moyen d'impacter davantage les plus riches. Mais pour l'énergie ça ne marche pas. Les plus riches ont en effet les moyens d'investir dans l'efficacité énergétique. Si on souhaite taxer les riches, il faut le faire par le biais de l'impôt des personnes physiques ou de la taxe sur les millionnaires.

Que visera-t-on après la consommation d'énergie? L'eau, parce qu'on s'en sert pour remplir des piscines? Nous attendons avec impatience de voir si les partis de gauche seront parvenus à empê-

en nieuwsgierigheid op 1 april om te weten of u de accijnzen zal verhogen of niet, of links in uw regering dat heeft kunnen tegenhouden. Dat wachten wij met spanning af.

cher l'augmentation des accises au 1er avril.

12.05 Peter De Roover (N-VA): Dat er nog enig verschil tussen de PVDA en de N-VA zit, blijkt uit het feit dat ik u ten zeerste afraad om dat via de personenbelastingen te doen, mijnheer de premier. Er zit al een zekere progressiviteit in ons personenbelastingstelsel.

12.05 Peter De Roover (N-VA): Contrairement au PTB, nous déconseillons vivement d'accroître la pression fiscale sur les citoyens par le biais de l'impôt des personnes physiques, celui-ci étant déjà progressif. Le premier ministre n'évoque plus la neutralité budgétaire, cet objectif n'ayant pas été convenu au sein du gouvernement. Comme dans d'autres dossiers, le gouvernement s'abstiendra de trancher étant donné le fossé abyssal qui sépare les membres de l'exécutif.

De discussie gaat natuurlijk over een woord dat ik in de vraag niet heb opgenomen en dat u in het antwoord ook niet hebt opgenomen. De heer Hedebouw was zo vriendelijk om het woord budgetneutraliteit te laten vallen. Daarover gaat het natuurlijk. U hebt meerdere keren gezegd dat het budgetneutraal zal zijn. Daarna bleek dat dit niet de afspraak is binnen de regering. Dat is vermoedelijk de reden waarom u nu zegt dat het allemaal nog bekeken moet worden. Opnieuw, zoals bij bijna elk dossier, blijkt dat u nooit in staat bent om duidelijk knopen door te hakken. U blijft wegzwemmen van de beslissing omdat de kloof binnen uw regering daarover te groot is.

Ik ben ook benieuwd wat het zal worden. Ik denk vooral dat er nog aardig wat robbertjes in uw regering moeten worden uitgevochten.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

13 Question de Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'approche du gouvernement à l'égard des inégalités extrêmes" (55033426C)

13 Vraag van Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanpak van extreme ongelijkheid door de regering" (55033426C)

13.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, gelet op de timing verwijs ik naar mijn schriftelijke voorbereiding en zal ik gewoon de vraag verduidelijken.

13.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): J'ai entendu dans les médias et lors de la séance plénière de la semaine dernière que des membres du gouvernement auraient mis sur la table une taxation des grandes fortunes. Est-ce vrai?

Heeft een regeringspartner het invoeren van een belasting op de grote vermogens op tafel gelegd? Ik heb in de media en in de plenaire vergadering vorige week gehoord dat bepaalde collega's uit uw regering zeiden dat dit er moest komen. Werd er daarover gediscussieerd in de kern? Heeft iemand u dat gevraagd of niet?

Op 16 januari publiceerde Oxfam het rapport "Survival of the Richest" over de toenemende ongelijkheid, zowel op wereldniveau als in België. Het rapport waarschuwt voor de democratische en sociale gevolgen van extreme ongelijkheid, en roept onder andere op om een progressieve vermogensbelasting in te voeren.

Dezelfde oproep hebt u vorige week gehoord in Davos, waar 200 miljonairs opriepen om hen te belasten via een vermogensbelasting.

Ook in België wordt de kloof tussen arm en rijk groter. Een progressieve belasting op vermogens zou volgens onderzoeker Arthur Apostel 5,9 tot zelfs 43,1 miljard euro per jaar kunnen opbrengen.

Voor dergelijke vermogensbelasting is er een breed draagvlak in de samenleving. Volgens 11.11.11 is zo'n drie kwart van de Belgen voorstander van een miljonairstaks.

Het regeerakkoord voorzien alvast een eerlijke bijdrage van de grootste vermogens, p. 53: “De overheid zal streven naar een eerlijke bijdrage van die personen die de grootste draagkracht hebben om bij te dragen, met respect voor het ondernemerschap.”

- Staat een belasting op grote vermogens op de regeringsagenda bij de besprekingen van de fiscale hervorming?

- Heeft een van de regeringspartners het invoeren van een belasting op grote vermogens op tafel gelegd?

- Zal de voltallige regering een prioriteit maken van de strijd tegen belastingontduiking, en welke middelen zullen hiervoor uitgetrokken worden?

13.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Hedeboom, ik vond uw schriftelijke vraag veel interessanter.

Het rapport dat Oxfam bekendmaakte – men kan Oxfam er moeilijk van verdenken een liberale denktank te zijn – is best wel interessant. In die studie geeft Oxfam aan dat, als men kijkt naar het nettovermogen van mensen, dus de activa die ze hebben, en daar de schulden van aftrekt, de Belgen de tweede rijksten van de wereld zijn, na Australië. Het netto vermogen van de Belgen ligt dus best hoog.

U zult waarschijnlijk zeggen dat dit net uw punt bewijst, maar er is nog een bijkomend element. Als men kijkt naar de inkomensspanning, naar welke landen er het beste in slagen om de ongelijkheid aan te pakken, dan is de top drie Noorwegen, Duitsland en Australië. Op de vierde plaats staat België. De conclusie is dus dat er weinig landen in de wereld zijn waar de bevolking zo welvarend is, waar er zo'n brede middenklasse is en waar er toch voldoende eerlijkheid is in het verdelen van de rijkdom. We mogen er best wel fier op zijn zo'n welvarend land te zijn, maar tegelijkertijd ook een land te zijn dat erin slaagt om die rijkdom op een eerlijke manier te verdelen.

Ik weet dat mijn antwoord uw zaak niet dient. U hebt immers eerder de neiging om het tegendeel te beweren. De argumentatie die werd gebruikt, is misschien wel van toepassing op een aantal landen, maar als men naar de cijfers kijkt, dan kan men moeilijk stellen dat die argumentatie op ons land betrekking zou hebben.

Deze regering heeft maatregelen genomen die ervoor zorgen dat de sterkste schouders hun deel van de lasten dragen. Een van de elementen was dat er rekening mee moest worden gehouden dat het ondernemerschap en de creatie van werk er niet onder mochten lijden. De effectentaks herstellen was een van de maatregelen. Die belasting biedt trouwens best wat budgettaire opbrengst.

Ook op het gebied van belastingontduiking hebben we een fundamentele bijkomende stap gezet, in vergelijking met voorgaande regeringen.

Ik begrijp, mijnheer Hedeboom, dat u zeer nieuwsgierig bent naar wat er op de tafel heeft gelegen. Er komt misschien een dag waarop u zelf in een regering zit. Dan zult u begrijpen hoe besprekingen binnen een regering soms lopen.

13.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Le rapport récent d'Oxfam montre qu'avec leur patrimoine net, les Belges sont le deuxième peuple le plus riche du monde. Toutefois, si l'on s'intéresse à la répartition des revenus et donc aux pays qui parviennent le mieux à corriger les inégalités, la Belgique se classe également bien, à savoir au quatrième rang. Il y a donc très peu de pays où la population est aussi prospère et où la richesse est quand même suffisamment répartie. M. Hedeboom, bien sûr, a tendance à soutenir le contraire. Ce gouvernement a pris des mesures pour s'assurer que les épaules les plus larges supportent leur part des charges sans affecter l'esprit d'entreprise ou la création d'emplois.

13.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, het is een boeiend debat, want eigenlijk zijn we het erover eens dat een eerlijke repartitie van de rijkdom helemaal niet strijdig is met economische performantie. Die spanning, die oneerlijkheid, die competitie waardoor de rijken rijker worden, zou de motor zijn van de ontwikkeling van een land. We zijn het er dus over eens dat dit niet het geval is. Ik ga er deels mee akkoord dat België een goed voorbeeld is in vergelijking met veel andere landen ter wereld. Een grotere spanning op economisch vlak in onze samenleving is echter alleszins geen motor voor economische ontwikkeling.

In het rapport van Oxfam is er ook sprake van een bepaalde dynamiek, want 1 % van de Belgen zou evenveel rijkdom bezitten als 74 %. Dat wijst op een evolutie, waarbij rijken worden zo relatief steeds rijker en armen steeds armer. Als iemand als de heer Eric Wittouck persoonlijk 2 miljard euro verdient met zijn aandelen, waar zijn we dan mee bezig? Het rapport toont dus een evolutie en die is niet positief.

De effectentaks heeft wat dat betreft ook geen zin, want die grote fortuinen bezitten aandelen op naam, niet op een effectenrekening. Of dacht u soms dat de families Wittouck of de Spoelberch gewoon naar de bank gaan en zeggen: "Doe mij maar een effectenrekening"? U weet toch dat u met een dergelijke taks op de effectenrekening de hogere middenklasse treft en dat alle grote bourgeoisiefamilies aandelen op naam hebben?

Ik zou dus willen vragen te stoppen met de middenklasse te treffen. Hef een belasting die enkel die 1 à 2 % allerrijksten treft. U meent dat dit economisch en sociaal rechtvaardig is, maar dat u nu de hogere middenklasse wilt treffen, is iets waarmee ik als linkse militant niet akkoord kan gaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

14 Question de Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le bilan de la COP27" (55033477C)

14 Vraag van Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De balans van de COP27" (55033477C)

14.01 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je reviens à l'instant du Dialogue interparlementaire sur le climat qui se déroule en ce moment même sur la question de la COP27. Il en ressort que les deux intervenants présents pour exposer leur bilan sont extrêmement déçus, estimant qu'ils n'ont pas réussi à nous rapprocher d'un monde qui diminue suffisamment nos émissions de gaz à effet de serre alors que c'était l'objectif de cette COP27.

La première raison de cette déception est que la sortie des énergies fossiles, en particulier le charbon, n'a toujours pas été actée, alors que c'est indispensable pour respecter nos engagements climatiques scellés dans l'Accord de Paris. Certes, la COP27 a reconnu "le droit à un environnement propre, sain et durable" ou encore le droit des jeunes à "participer structurellement aux processus climatiques", sauf que nous sommes bien loin des actions concrètes dont nous avons besoin. L'autre raison, c'est que le fonds pour les pertes et préjudices en faveur des pays les plus touchés qui, lui, a été acté, ressemble à

13.03 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Ce débat est passionnant, car au fond, nous partageons l'analyse selon laquelle une redistribution équitable n'est absolument pas incompatible avec de bonnes performances économiques. Le rapport d'Oxfam révèle que 1 % des Belges détiennent autant de richesses que 74 %. Les riches deviennent ainsi de plus en plus riches et les pauvres, de plus en plus pauvres. Ce rapport montre dès lors une évolution négative. Il faut donc cesser de toucher la classe moyenne. Créons un impôt pour les plus riches.

14.01 Sophie Rohonyi (DéFI): De COP27 was teleurstellend: zolang we niet afstappen van fossiele brandstoffen, zullen we de uitstoot van broeikasgassen onvoldoende kunnen verminderen. Het verlies- en schadefonds heeft veel weg van een blanco cheque voor de grootste vervuilers die zich aan hun verantwoordelijkheid kunnen onttrekken door ervan uit te gaan dat dit fonds hun gebrek aan inspanningen zal compenseren.

Welke balans maakt u op van de COP27? Waarom is Europa, dat aanvankelijk tegen het verlies- en schadefonds gekant was, van

un chèque en blanc pour les pays les plus polluants. Bien sûr, ce fonds acte le principe du pollueur-payeur mais il acte aussi la possibilité pour les plus grands pollueurs de se dédouaner de leur responsabilité en se disant que ce fonds compensera leur manque voire leur absence d'efforts.

Monsieur le premier ministre, quel est votre bilan de la COP27?

La ministre du Climat a affirmé en commission que l'Europe n'était pas favorable, au départ, au fonds pour les pertes et préjudices mais a finalement assoupli sa position sous certaines conditions. Comment expliquez-vous ce changement de position? Ce fonds sera-t-il opérationnel d'ici la COP28? Quand les conditions imposées par l'Europe seront-elles mises en œuvre? Comment ce fonds fonctionnera-t-il concrètement? Avons-nous aujourd'hui la garantie qu'il sera bien financé par les pays et les entreprises les plus responsables du dérèglement climatique et qu'il ne se transformera pas, à terme, en permis de polluer? Qu'en est-il de l'état d'avancement des engagements pris par la Belgique, en ce compris sa contribution au financement de l'action climatique des pays en développement?

Par ailleurs, une grande délégation belge a été envoyée à cette COP27. C'était la deuxième COP en termes de participants avec près de 100 personnes rien que pour la Belgique. N'estimez-vous pas qu'une délégation aussi importante constitue un non-sens climatique?

Enfin, je voudrais également vous interpeller au sujet des propos tenus par Mme Khattabi dans le cadre de sa note de politique générale. Je la cite: "Moi-même et les membres de la délégation belge n'avons pas été directement approchés par des représentants du lobby fossile, mais on me dit qu'ils étaient présents en grand nombre et très actifs à Charm el-Cheikh." Que pouvons-nous faire pour nous protéger de ces lobbies lors des prochaines COP?

14.02 Alexander De Croo, premier ministre: Madame Rohonyi, je ne comprends pas très bien votre dernière question.

14.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Mme Khattabi a fait état de plusieurs importants lobbies fossiles au sein de la COP27. L'idée est de voir comment se prémunir de leur influence à l'avenir, sachant que le bilan de cette COP est assez maigre. Doit-on y voir un lien avec la présence de ces lobbies? Est-il normal que ceux-ci aient été présents au sein même de la COP27?

14.04 Alexander De Croo, premier ministre: Madame Rohonyi, pour ce qui me concerne, je n'ai été approché par personne. Je n'ai donc pas eu besoin de protection.

Quant à votre question relative à la large représentation de la délégation belge, sachez qu'une partie de cette délégation appartenait à la société civile. Selon moi, le fait que la délégation n'ait pas été uniquement composée de politiques, mais que la société civile ait également été représentée est une bonne chose. Était également représentée l'industrie spécialisée belge.

Comme vous le savez, la Belgique est assez forte en matière de renouvelable. Nous sommes les leaders mondiaux dans plusieurs

mening veranderd? Zal het fonds tegen de COP28 operationeel zijn? Zal het wel degelijk gefinancierd worden door de landen en bedrijven die het meest verantwoordelijk zijn voor de klimaatontregeling? Is men zeker dat het fonds geen vrijgeleide wordt om te vervuilen? Welke verbintenissen is België aangegaan, ook wat betreft de financiering van klimaatacties in ontwikkelingslanden? Waarom heeft België een honderdtal mensen naar de COP gestuurd? Is het vanuit klimatologisch oogpunt geen aberratie dat België zo een grote delegatie afvaardigt?

14.03 Sophie Rohonyi (DéFI): Volgens minister Khattabi waren de lobbyisten van de fossiele energie massaal aanwezig op de COP27. Hoe kunnen we ons voor de volgende COP's daartegen beschermen?

14.02 Eerste minister Alexander De Croo: Ik werd niet door die lobbygroepen benaderd. U zegt dat België een zeer ruime delegatie naar de COP27 afgevaardigd heeft. Een deel daarvan bestond uit vertegenwoordigers van het middenveld en een ander deel uit vertegenwoordigers van de hernieuwbare-energie-industrie, wat positief is, want wij zijn wereldleiders op het vlak van windenergie op zee en pioniers op het

domaines, comme l'éolien en mer. Peu de pays sont plus experts que nous en la matière. En matière d'hydrogène, nous sommes un des pays pionniers. Je crois d'ailleurs savoir qu'un projet de loi hydrogène est actuellement en cours de préparation. Les spécialistes de l'industrie renouvelable belge étaient donc également présents.

Il s'agit d'une large délégation car les spécialistes de l'industrie renouvelable belge et la société civile étaient présents. Je pense que c'est une bonne chose.

S'agissant du bilan, c'est en effet assez mitigé. Des progrès ont été réalisés dans un certain nombre de domaines, notamment en ce qui concerne les pertes et préjudices. Sur d'autres aspects, les tentatives de resserrer les ambitions ont clairement échoué. Bien sûr, les critiques du pays hôte ont quelque peu assombri le sujet.

J'ai moi-même lancé un appel à l'inclusion et à la coopération pour répondre à la crise climatique. Jeunes, moins, jeunes, secteur public, secteur privé, Nord, Sud, nous devons tous massivement nous mobiliser. Avec le président égyptien, j'ai annoncé le lancement d'un forum mondial sur l'hydrogène renouvelable, qui a occupé une partie importante de ma présence sur place. La Namibie a reconnu la Belgique comme son partenaire principal pour le développement de l'hydrogène.

S'agissant du fonds pertes et préjudices, un accord politique de principe reconnaît la responsabilité de certains et la solidarité qui doit en découler. Un groupe de travail sera mis en place pour organiser les modalités. L'objectif est que ce fonds soit opérationnel pour la COP28 à Dubaï.

En ce qui concerne la position européenne, je pense que les ministres de l'Énergie et du Climat ont déjà pu s'exprimer.

En ce qui concerne nos propres engagements, la Belgique a noué un programme de collaboration avec le Mozambique pour aider la population de ce pays d'Afrique à mieux se protéger contre les conséquences du changement climatique. Ce programme, prévu jusqu'en 2028, verra la Belgique y consacrer une enveloppe de 25 millions d'euros, dont 2,5 millions seront spécifiquement alloués au volet des pertes et préjudices. La Belgique se présente ainsi comme l'un des premiers pays à concrétiser explicitement ce sujet.

14.05 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, à l'instar de votre réponse, je vais vous répliquer en deux points.

Tout d'abord, sur la forme, je peux effectivement comprendre l'intérêt d'avoir la société civile et les industries plus que performantes en matière de renouvelable à nos côtés. Je comprends par conséquent aussi le fait que vous ayez plaidé pour ce forum sur l'hydrogène renouvelable. Mais si chaque pays qui participe à la COP vient avec cent personnes, sincèrement, cela fait énormément de monde pour, au final, "accoucher" de pas grand-chose en termes de mesures concrètes. Je continue à penser que ces déplacements constituent un non-sens au niveau de nos engagements climatiques. Nous devons pouvoir imaginer un mode de fonctionnement qui permettrait de nous

vlak van waterstof.

De balans is niet onverdeeld positief. Er is vooruitgang op het gebied van verlies en schade, maar de pogingen om de ambities aan te wakkeren hebben gefaald. Ik heb een pleidooi gehouden voor inclusiviteit en samenwerking van alle landen om de klimaatcrisis aan te pakken. Samen met de Egyptische president heb ik de lancering van een wereldwijd forum voor hernieuwbare waterstof aangekondigd en Namibië heeft aangegeven een belangrijke partner te zijn.

Wat het verlies- en schadefonds betreft, is er een principeakkoord waarin de verantwoordelijkheid en solidariteit van sommigen erkend worden. Een werkgroep zal de modaliteiten van het fonds uitwerken en die zouden tegen de COP28 operationeel moeten zijn.

De ministers van Energie en Klimaat hebben zich al over het Europese standpunt uitgesproken.

België heeft een samenwerkingsprogramma opgezet met Mozambique om de bevolking te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Dat programma loopt tot 2028 en België zal er 25 miljoen euro aan besteden; daarvan wordt er 2,5 miljoen euro toegewezen aan het aspect verlies en schade. België is een van de eerste landen die concrete acties ondernemen op dit vlak.

14.05 Sophie Rohonyi (DéFI): De vele verplaatsingen van de deelnemers staan haaks op onze klimaatengagementen. We moeten een werkwijze vinden die het mogelijk maakt om overleg te plegen en tegelijk onze emissies te beperken.

Met het fonds voor verlies en schade erkent men de verantwoordelijkheid van bepaalde landen en de solidariteit met andere

concerter avec ces acteurs, tout en réduisant nos émissions. Monsieur le premier ministre, c'est quelque chose qui choque l'opinion publique.

Sur le fond, vous rejoignez le constat posé très justement par la ministre du Climat, à savoir que le compromis qui a été scellé lors de cette COP est extrêmement décevant. Vous dites que le fonds dédié aux pertes et préjudices reconnaît la responsabilité des uns et la solidarité vis-à-vis des autres et qu'il sera opérationnel d'ici la fin de la COP28 avec un engagement financier pris par la Belgique. Mais je me pose la question des engagements pris par les autres pays. Je reste donc sceptique par rapport à son mode de fonctionnement. Aujourd'hui, on peine déjà à avoir le financement du Fonds vert international pour le Climat. C'est un fonds qui ne remet pas en cause le fait de revoir nos modes de production, nos modes de consommation, nos modes de décision collective. Tout cela n'a pas été pris en compte. J'ose donc espérer sincèrement qu'on va être à même de tirer les leçons pour l'avenir car, à force, il n'y a plus rien de concret qui débouche de ces COP tant en matière d'organisation en tant que telle, qu'en matière de fond, de mesures concrètes et de financement de ces mêmes mesures.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

15 Question de Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le risque de désindustrialisation et la réponse de l'Europe à l'Inflation Reduction Act" (55033482C)

15 Vraag van Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het risico op de-industrialisatie en het Europese antwoord op de Inflation Reduction Act" (55033482C)

15.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, u verklaarde op het Wereld Economisch Forum in het Zwitserse Davos dat de wereld alleen maar blij kan zijn dat de VS eindelijk aan de goede kant van de tafel is gaan zitten en dat men daar zelfs op gewacht heeft. U blinkt dus van enthousiasme wanneer het gaat over de Inflation Reduction Act (IRA). Dat is verbazingwekkend, zeker gelet op de grote onrust over die wet in de Europese industrie momenteel. Daar leeft de vrees dat de 400 miljard dollar aan klimaatsubsidies in de IRA de goede industrie van de toekomst uit Europa zal wegzuigen naar de VS. U gaf wel toe dat sommigen in Europa kritiek hebben op die Amerikaanse wet. "Er zijn elementen waarover we moeten praten omdat ze niet fair lijken," zo zegt u, "maar we moeten blij zijn dat de grootste economische macht ter wereld de strijd tegen CO₂-uitstoot deel maakt van haar economisch beleid. Laten we samenwerken."

De vraag blijft natuurlijk hoe Europa dan moet reageren op de dreiging van dat klimaatprotectionisme. Het gevaar bestaat natuurlijk dat het terugslaat met tarieven en dat een grote handelsoorlog ontstaat. "We moeten pragmatisch zijn", onderstreepte mevrouw Kadri, de CEO van de Belgische chemiereus Solvay, daarover dinsdagavond op de receptie van de Belgische regering in Davos. "We moeten openblijven voor China en voor de VS."

Mijnheer de premier, wanneer we de analyse maken van wat er gebeurt, luidt de conclusie dat er een concurrentiestrijd tussen de VS en China aan de gang is. Volgens mij zal Europa daar ook het slachtoffer van worden.

landen. Ik vraag me echter af welke engagementen de andere landen aangegaan zijn en blijf sceptisch staan tegenover het werkingsmechanisme van dit fonds. Het is al moeilijk om de financiering van het Green Climate Fund rond te krijgen, terwijl dat fonds niet eens tot doel heeft om de manier waarop wij produceren, consumeren en collectief beslissingen nemen in vraag te stellen.

Ik hoop dat men hier lessen uit zal trekken, want deze COP's leveren geen concrete resultaten op.

15.01 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Au Forum Economique Mondial à Davos, le premier ministre a dit que le Inflation Reduction Act l'enthousiasmait alors que l'industrie européenne craint que cette loi américaine ne soit synonyme de concurrence déloyale. Le premier ministre a toutefois ajouté que nous devons nous réjouir que la plus grande puissance économique du monde a l'intention de participer à la lutte contre les émissions.

Une question se pose: comment l'Europe doit-elle réagir à ce protectionnisme climatique des Etats-Unis? Que faut-il faire, selon le premier ministre? Distribuer aussi des milliards d'euros à notre industrie ou nous en abstenir? Quelle position le premier ministre défendra-t-il dans les cénacles européens?

Welke stappen moeten worden gezet? Kiezen we voor de spiraal naar beneden door cadeaus van miljarden euro's aan onze eigen industrie te geven? Of gaan we niet mee met het protectionistische verhaal uit de Verenigde Staten?

Mijnheer de premier, welke Europese strategie zult u verdedigen?

15.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Hedebouw, in de voorbije jaren nam Europa het voortouw in groene energie, in het duurzamer maken van onze industrie, en een van de grote Europese frustraties was dat de Verenigde Staten niet dezelfde strategie hanteerden, omdat de kwestie niet zeer hoog op de agenda van de vorige administraties stond. Als de Verenigde Staten vandaag wel het belang van de kwestie erkennen, meer willen investeren in groene energie en zich bereid tonen om zich in te schrijven in bijvoorbeeld de agenda van het klimaatakkoord van Parijs, dan denk ik dat wij in een eerste reactie blij moeten zijn omdat de Verenigde Staten zich bij de club voegen en aan onze kant van de tafel komen zitten. Dat standpunt is een opportuniteit om samen te werken.

U bent geen fan van samenwerking met de Verenigde Staten, mijnheer Hedebouw – we mogen wat dat betreft van mening verschillen –, maar ik ben ervan overtuigd dat, als men van beide zijden van de Atlantische Oceaan in dezelfde richting trekt, wij bijzonder veel impact hebben op de rest van de wereld en de rest van de wereld geen andere keuze zal hebben dan ons te volgen. Daarom ben ik een absolute voorstander van samenwerking met de Verenigde Staten, vooral als de Verenigde Staten onze agenda op het gebied van duurzaamheid delen.

Dat betekent nog niet dat alles in orde is met de Inflation Reduction Act. Over een aantal zaken bestaan bezorgdheden. De Europese Commissie voert trouwens gesprekken met de Verenigde Staten om na te gaan hoe een en ander bijgestuurd kan worden. Het zou namelijk fout zijn als men aan beide zijden van de Atlantische Oceaan in een situatie van subsidieconcurrentie terechtkomt waarbij men elkaar beconcurrereert op het vlak van de toe te kennen subsidies. Ik weet dat die gesprekken lopen en dat de Verenigde Staten best wat goodwill vertonen om enkele zaken bij te sturen.

Het finale punt is echter dat wij als Europeanen ons eigen antwoord moeten bedenken. We moeten zelf komen met een pakket en maatregelen die de hoge versnelling die we nu genomen hebben op het gebied van verduurzaming van onze energie en onze industrie, nog een bijkomende boost geven. We waren een koploper in de wereld en we moeten die topositie kunnen behouden. Het antwoord dat Europa moet opmaken, mag geen kopie zijn van de Inflation Reduction Act, die zich ent op een Amerikaanse industrie. Onze industrie heeft andere kenmerken. Het is echter wel een moment om een bijkomende impuls te geven en dat op een gecoördineerde Europese manier.

15.03 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Mijnheer de premier, ik denk, ten eerste, dat u de bedoelingen van de Amerikanen onderschat. Men ziet daarvan nu al de bewijzen. Denk maar aan de energieprijzen en het feit dat BASF misschien zelf in de Verenigde Staten zal produceren. De concurrentie tussen de twee economieën, ten voordele van

15.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Au cours des dernières années, l'Europe a été pionnière dans le secteur de l'énergie verte et de l'industrie durable. Si les États-Unis veulent enfin s'inscrire dans cette politique climatique, nous devons d'abord nous réjouir qu'ils se joignent à notre camp à la table des négociations. À mes yeux, ça offre une belle occasion de coopérer. Quand les deux parties sont sur la même longueur d'onde, elles peuvent avoir une influence beaucoup plus grande sur le reste du monde.

Mais cela ne signifie pas pour autant que le Inflation Reduction Act ne revêt que des aspects positifs. La Commission européenne dialogue avec les États-Unis à propos d'une série de préoccupations. Essayer de concurrencer Washington à coup de subsides serait une erreur. Les tractations sont en cours et les États-Unis se montrent dans une certaine mesure disposés à apporter certains correctifs à leur loi.

Nous devons forger notre propre réponse en tant qu'Européens. Nous étions les leaders sur le plan mondial et nous devons conserver cette position de premier plan. Nous ne devons pas copier cet Inflation Reduction Act. Notre industrie a d'autres caractéristiques. Le moment est cependant propice pour donner une impulsion supplémentaire de façon coordonnée à l'échelle européenne.

15.03 **Raoul Hedebouw** (PVDA-PTB): Je pense que le premier ministre sous-estime les Américains. Nous le voyons déjà sur le plan des prix de l'énergie. La con-

de Amerikanen, die nu op 400 miljard euro aan subsidies kunnen rekenen, is toch wel echt een gevaar voor onze industrie.

Ten tweede, meegaan in de economische koude oorlog tegen China door zich naar andere BRICS-landen te wenden - daar komen zeker nog veel discussies over -, zal, strategisch gezien, Europa gewoon kapotmaken. Ik begrijp dat er daarover discussie is bij de Europese elite en op zich is dat een belangrijk strategisch debat. Wij hebben er belang bij om economisch die landen de hand te reiken, maar Amerika is de leiding aan het nemen en denkt alleen aan de eigen belangen.

Laten we strategisch denken en niet meedoen aan de concurrentie door subsidiepolitiek die miljarden doorsluisst naar Amerikaanse en Europese multinationals, die dat niet nodig hebben. Wij hebben echt nood aan een industriële en onafhankelijke politiek en daaraan komen we niet tegemoet door achter de Amerikanen aan te lopen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Wij zijn aan het einde gekomen van onze vragensessie aan de eerste minister. Mijnheer de eerste minister, ik dank u voor uw aanwezigheid.

*De behandeling van de vragen eindigt om 16.26 uur.
Le développement des questions se termine à 16 h 26.*

currence entre les deux économies joue en faveur des Américains. Ces subventions menaceront notre industrie.

Par ailleurs, il est très dangereux pour l'Europe de participer à la guerre froide économique vis-à-vis de la Chine. L'Amérique prend la tête de ce mouvement, mais elle ne pense qu'à ses propres intérêts. Nous avons besoin d'une politique indépendante et nous n'atteindrons pas cet objectif en nous raccrochant à la politique des Américains.